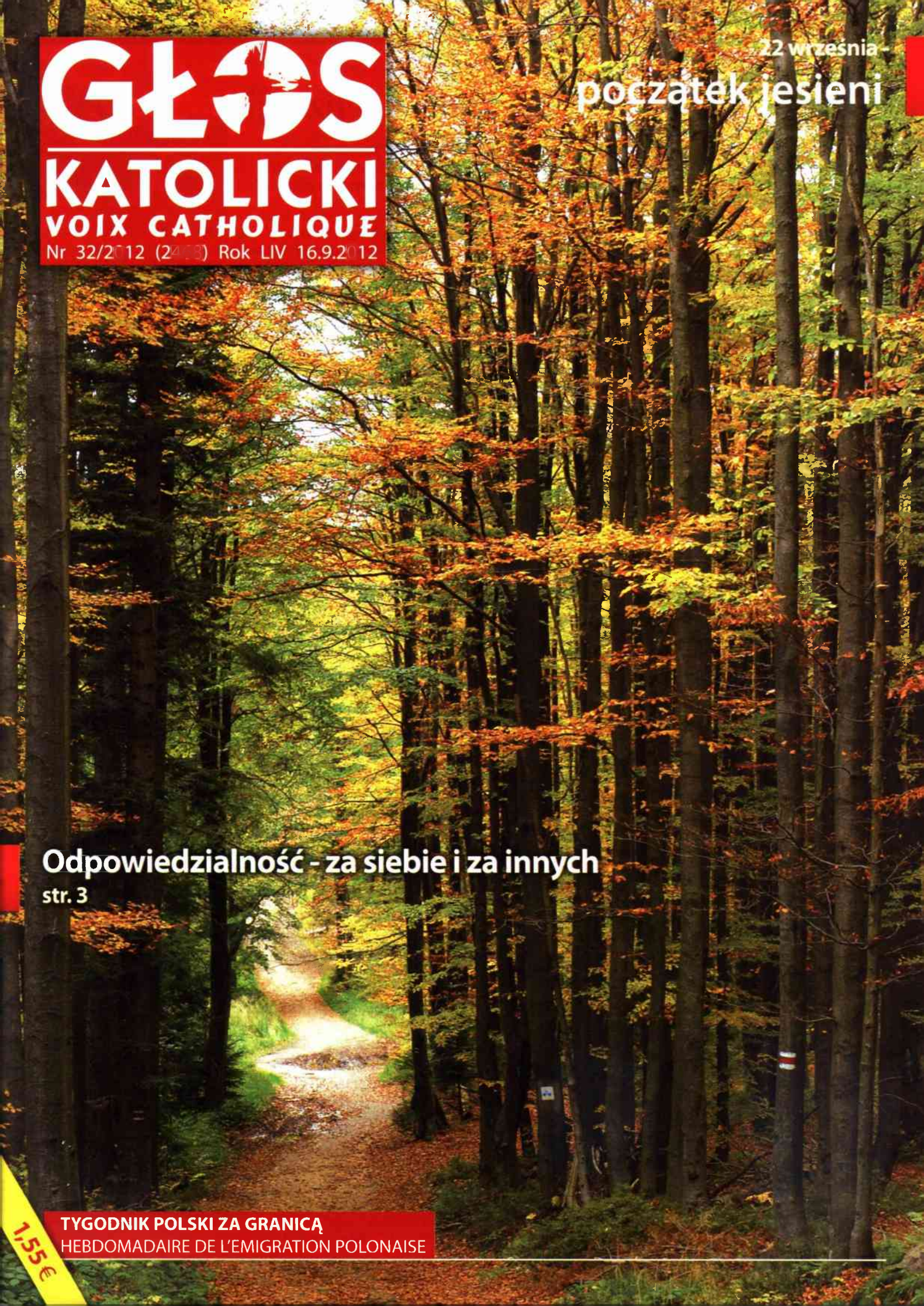

The background of the cover is a photograph of a forest path in autumn. The path is covered in fallen leaves and leads into a dense forest of tall, thin trees. The foliage is in various shades of orange, yellow, and green, indicating the transition of seasons. The lighting is soft, filtering through the canopy.

GŁOS

KATOLICKI

VOIX CATHOLIQUE

Nr 32/2012 (2408) Rok LIV 16.9.2012

22 września

początek jesieni

Odpowiedzialność - za siebie i za innych

str. 3

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'ÉMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Orędzie papieża Benedykta XVI na 46. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu

Milczenie i słowo drogą ewangelizacji

46. Dzień Środków Społecznego Przekazu. W większości krajów Dzień ten obchodzi się w niedzielę przed uroczystością Zesłania Ducha Świętego (20 maja 2012), ale episkopaty krajowe wyznaczają własne jego daty tego. W Polsce jest on obchodzony w trzecią niedzielę września. W tym roku przypada on 16 września.

Drodzy bracia i siostry,

W związku ze Światowym Dniem Środków Społecznego Przekazu 2012 pragnę się z wami podzielić niektórymi refleksjami dotyczącymi pewnego aspektu ludzkiego procesu komunikacji, który jest niekiedy zapomniany, pomimo że jest bardzo ważny, a o którym zdaje się trzeba szczególnie przypomnieć. Chodzi o relację między milczeniem i słowem: dwoma wymiarami komunikacji, które powinny się równoważyć, następować po sobie i dopełniać, by uzyskać autentyczny dialog i głęboką bliskość między ludźmi. Kiedy słowo i milczenie nawzajem się wykluczają, komunikacja ulega pogorszeniu, albo dlatego że powoduje pewne oszołomienie albo też dlatego, że – przeciwnie – tworzy klimat chłodu; kiedy natomiast milczenie i słowo się wzajemnie dopełniają, komunikacja nabiera wartości i znaczenia.

Milczenie jest integralną częścią komunikacji i bez niego nie ma słów bogatych w treść. W milczeniu słyszymy i poznajemy lepiej samych siebie, rodzi się i pogłębia myśl, z większą jasnością rozumiemy to, co chcemy powiedzieć albo to, czego oczekujemy od drugiego, dokonujemy wyboru jak wyrazić siebie. Milknąc pozwalamy drugiej osobie mówić, wyrazić siebie, a sobie samym na to, by nie być przywiązanymi jedynie do naszych słów czy też naszych idei, bez stosownej wymiany myśli. W ten sposób otwiera się przestrzeń wzajemnego słuchania i staje się możliwa pełniejsza relacja między ludźmi. W milczeniu na przykład rozumie się najbardziej autentyczne elementy komunikacji między tymi, którzy się kochają: gest, wyraz twarzy, ciało, jako znaki, które objawiają osobę. W milczeniu przemawiają radość, zmartwienia, cierpienie, które właśnie w nim znajdują szczególnie intensywną formę wyrazu. Tak więc z milczenia wynika komunikacja jeszcze bardziej wymagająca, przywołująca wrażliwość i tę zdolność słuchania, która często ukazuje miarę i charakter więzi. Tam, gdzie jest dużo wiadomości i informacji, milczenie staje się niezbędne do rozróżnienia tego, co jest ważne od tego, co jest zbędne lub drugorzędne. Głęboka refleksja pomaga nam odkryć związek istniejący między wydarzeniami, które na pierwszy rzut oka wydają się między sobą niepowiązane, ocenić, przeanalizować wiadomości. Dzięki temu można dzielić się opiniami przemyślanymi i kompetentnymi, pozwalając na autentyczne, wspólne poznanie. Z tego względu konieczne jest tworzenie odpowiedniego środowiska, pewnego rodzaju „ekosystemu”,

który potrafiłby równoważyć milczenie, słowo, obrazy i dźwięki.

Spora część obecnej dynamiki komunikacji jest ukierunkowana przez zapotrzebowanie na szukanie odpowiedzi. Wyszukiwarki i sieci społecznościowe są punktem wyjścia komunikacji dla wielu osób szukających porad, sugestii, informacji, odpowiedzi. W naszych czasach internet staje się coraz bardziej miejscem pytań i odpowiedzi. Więcej, często współczesny człowiek jest bombardowany odpowiedziami na pytania, których nigdy sobie nie stawiał albo potrzebami, których nie odczuwa. Milczenie jest cenne, gdyż sprzyja niezbędnemu rozeznaniu wśród wielu bodźców i tak wielu odpowiedzi, które otrzymujemy, właśnie po to, aby rozpoznać i sformułować pytania naprawdę ważne. W złożonym i zróżnicowanym świecie komunikacji pojawia się jednakże zainteresowanie wielu osób pytaniami ostatecznymi ludzkiej egzystencji: Kim jestem? Co mogę wiedzieć? Co powinienem czynić? Na co mogę mieć nadzieję? Ważne jest przyjęcie osób, które formułują te pytania, otwierając możliwość głębokiego dialogu, tworzono go ze słów, wymiany myśli, ale również z zaproszenia do refleksji i milczenia, które czasami może być bardziej wymowne niż pochopna odpowiedź i pozwala temu, kto stawia sobie pytania, zejść w największą głębię samego siebie i otworzyć się na tę odpowiedź, jaką Bóg wypisał w sercu człowieka.

Ten nieustanny strumień pytań ukazuje w gruncie rzeczy niepokój istoty ludzkiej, nieustannie poszukującej prawd małych i wielkich, dający życiu sens i nadzieję. Człowiek nie może się zadowolić jedynie zwykłą tolerancyjną wymianą sceptycznych opinii i doświadczeń życia: wszyscy poszukujemy prawdy i dzielimy to głębokie pragnienie, szczególnie w naszych czasach, gdzie „osoby wymieniają się informacjami, dzielą się już sobą, swoją wizją świata, nadziejami, ideałami” (Orędzie na Dzień Środków Społecznego Przekazu 2011).

Należy z zainteresowaniem rozważyć różne formy witalności, aplikacji i sieci społecznościowych, które mogą pomóc współczesnemu człowiekowi w przeżywaniu chwili refleksji i autentycznych pytań, ale także znaleźć przestrzenie ciszy, okazje do modlitwy, medytacji lub dzielenia się Słowem Bożym. W więziłości krótkich wiadomości, często nie dłuższych niż werset Biblii, można wyrazić głębokie myśli, jeśli nikt nie zaniedbuje rozwoju swego życia wewnętrznego. Nie można się dziwić, że w różnych tradycjach religijnych, samotność i milczenie są uprzywilejowanymi przestrzeniami, które pomagają ludziom w odnalezieniu samych siebie i tej Prawdy, która nadaje sens wszystkim rzeczom. Bóg objawienia biblijnego przemawia także bez słów: „Jak pokazuje krzyż Chrystusa, Bóg przemawia również milczeniem. Milczenie Boga, doświadczenie oddalenia Wszechmogącego i Ojca stanowi decydujący etap ziemskiej drogi Syna Bożego, wcielonego Słowa. (...) Milczenie Boga jest przedłużeniem Jego poprzednich słów. W tych mrocznych chwilach przemawia On w misterium swego milczenia” (Posynodalna adhortacja apostolska „Verbum Domini”, 30 września 2010, 21). W milczeniu krzyża przemawia elokwencja miłości Boga, przeżywanej aż do największego daru. Po śmierci Chrystusa ziemia trwa w milczeniu i w Wielką Sobotę, kiedy „Król zasnął a Bóg w ludzkim ciele wzbudził tych, którzy spali od wieków” (por. Oficjum czytań Wielkiej Soboty), rozbrzmiewa głos Boga pełen miłości dla rodzaju ludzkiego.

Telegram z... mediokracją

Za komuny sprawa była klarowna, każdy, choćby tylko ćwierćinteligent, wiedział, i widział, że telewizja kłamie, a gazety tżą. Manipulowanie ludźmi było więc trudne, a propaganda socjalistycznego sukcesu nieskuteczna. Toteż skończyło się, tak jak się skończyło i zapanowała wszechogarniająca

ca nas europejska demokracja oraz wolność słowa... bez graniczna. Aliści marzenia o majstrowaniu mentalnością gawiedzi pozostały – i tam, i tu, w zachodnim świecie politycznej poprawności. I, paradoksalnie, rzecz się nawet dla różnych samozwańczych „inżynierów dusz” jakby uproszczyła, bo wzrosła w nas niebywale ludzka ufność w słowo płynące z wolnych przecież anten. No bo skoro nie ma cenzury i wszystko można powiedzieć „bezkarnie”, to przecież i wolne media będą gadać jedynie prawdę, i tylko prawdę! O święta naiwności! Bo wprowadzić wolność słowa jest w demokracji dobrem wspólnym, ale gazety, stacje telewizyjne, a nawet serwery internetowe już nie. Toteż zebrało się parunastu – dotychczasowych i norwounijnych – dorobkiewiczów ludzkości i... wykupiło sobie większość światowych mediów, a nawet swoisty monopol na głoszenie (po)ślusnej prawdy oraz postępowego... postępu. A kto ma jakieś wątpliwości to fundamentalista, „fob”, i musi sobie szukać pracy gdzieś indziej, albo siedzieć cichutko, żeby go nie posadzono w więzieniu. Toteż redaktorzy wszelkiej maści piszą dzielnie i krzyczą co im każą różne szumowiny i szare emnencje. I to z grubsza nazywamy właśnie mediokracją. P.O.

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Bóg przemawia w ciszy – str. 4
- Kościół domem życia, wiary i miłości – str. 5
- Jesień na „zielonej wyspie”? – str. 6
- Smakować język jak wino – str. 9
- Le message commun – str. 11

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

Chodzi o odpowiedzialność – za siebie i za innych

rozmowa z Przewodniczącym Rady Episkopatu Polski ds. Środków Masowego Przekazu Ks. Abp Wacławem Depo, Metropolitą Częstochowskim.

Funkcja przewodniczącego Rady Episkopatu ds. Środków Masowego Przekazu ma w Kościele w Polsce szczególnie istotne znaczenie. Jakie założenia współpracy z mediami przyjął Ekscelencja dla pełnienia tej posługi?

Dziękując za kolejne spotkanie na łamach paryskiego „Głosu Katolickiego”, pragnę zaznaczyć, że funkcja przewodniczącego każdej Rady Episkopatu ma charakter służebny, choć niewątpliwie Rada do spraw Środków Społecznego

Przekazu jest w naszych czasach olbrzymim wyzwaniem. Dlatego też nie można sformułować – raz na zawsze – jej szczegółowych zadań. Do współpracy pragnę zapraszać zarówno osoby duchowne, jak i wszystkich ludzi pracujących w środkach przekazu. Chcę najpierw korzystać z ich mądrości i doświadczenia, a dopiero później wypracowywać wspólną strategię medialną w sprawach, które są dla Kościoła najważniejsze.

W Kościele będziemy niebawem przeżywać rok wiary. Jak Ks. Arcybiskup ocenia... wiarę współczesnego Polaka? Jakimi środkami należy też do niego skutecznie dotrzeć z Dobrą Nowiną?

Z wdzięcznością wobec Boga odbieram dar pontyfikatu Benedykta XVI. Po wielkim błogosławionym Janie Pawle II, kolejny następca św. Piotra przekazuje nam dary pochodzące od Ducha Świętego, a które są zadaniami mającymi na celu umocnienie wiary Kościoła. Wierzę, że obecny rok będzie szansą wielkiego ożywienia dla każdego człowieka, który tak często gubi się dzisiaj w zamęcie prawdy i dobra. *Ciąg dalszy na str. 8*

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ ☐ Rok (56,60 €) ☐ Pół roku (30,30 €) ☐ Miesiąc (5 €)
 Adres: _____ ☐ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) ☐ PDF/e-mail (49,90 €)
 Telefon: _____ ☐ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
 Głos Katolicki – Voix Catholique
 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
 Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
 w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

XXIV Niedziela zwykła Rok B

DRUGIE CZYTANIE

Czytanie z Listu św. Jakuba Apostoła

Jk 2,14-18

Jaki z tego pożytek, bracia moi, skoro ktoś będzie utrzymywał, że wierzy, a nie będzie spełniał uczynków? Czy sama wiara zdoła go zbawić? Jeśli na przykład brat lub siostra nie mają odzienia lub brak im codziennego chleba, a ktoś z was powie im: „Idźcie w pokój, ogrzejcie się i najedzcie do syta”, a nie dacie im tego, czego koniecznie potrzebują dla ciała, to, na co się to przyda? Tak też i wiara, jeśli nie byłaby potączona z uczynkami, martwa jest sama w sobie. Ale może ktoś powiedzieć: Ty masz wiarę, a ja spełniam uczynki. Pokaż mi wiarę swoją bez uczynków, to ja ci pokażę wiarę ze swoich uczynków. Wierzysz, że jest jeden Bóg? Stusnie czynisz, lecz także i złe duchy wierzą i drżą.

EWANGELIA

Słowa Ewangelii wg św. Marka

Mk 8,27-35

Jezus udał się ze swoimi uczniami do wioski pod Cezareą Filipową. W drodze pytał uczniów: „Za kogo uważają Mnie ludzie?” Oni Mu odpowiedzieli: „Za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za jednego z proroków”. On ich zapytał: „A wy, za kogo Mnie uważacie?” Odpowiedział Mu Piotr: „Ty jesteś Mesjaszem”. Wtedy surowo im przykazał, żeby nikomu o Nim nie mówili. I zaczął ich pouczać, że Syn Człowieczy musi wiele cierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że będzie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstanie. A mówił zupełnie otwarcie te słowa. Wtedy Piotr wziął Go na bok i zaczął Go upominać. Lecz On obrócił się i patrząc na swych uczniów, zgromił Piotra słowami: „Zejdź Mi z oczu, szatanie, bo nie myślisz o tym, co Boże, ale o tym, co ludzkie”. Potem przywołał do siebie tłum razem ze swoimi uczniami i rzekł im: „Jeśli kto chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie z powodu Mnie i Ewangelii, ten je zachowa”. □

Bóg przemawia w ciszy

ks. Marcin Koziół

Wierzysz, że jest jeden Bóg? Stusnie czynisz, – lecz złe duchy także wierzą i drżą.

Droży czytelnicy Głosu Katolickiego, każdy z nas chyba przyzna, że te słowa Apostoła Jakuba są dość mocne i dobitne. Złe duchy wierzą i drżą... Ale nie o złych duchach dziś chcemy mówić. Ale o nas, o ludziach, o naszej wierze, o mojej wierze w Boga.

Jaka więc jest moja wiara, czy w ogóle jest? Czy zatem moja wiara jest czymś? Czy może wyrazem jej są tylko puste słowa i deklaracje, które już z przyzwyczajenia – bez jakiegokolwiek zastanowienia się, od czasu do czasu wypowiadam, rzucając słowa na wiatr? Boże daj mi to, daj mi tamto, nie dopuść do tego i owego, tak wierzę w Ciebie..., ale na razie mam wiele pracy i nie będę miał dla Ciebie czasu. Wybacz, no takie jest życie...

Pan Jezus w Kazaniu na górze mówi: „Nie każdy, który Mi mówi: Panie, Panie, wejdzie do królestwa niebieskiego, lecz ten, kto spełnia wolę mojego Ojca, który jest w niebie”. Nie wystarczą, więc tylko deklaracje i słowa, nie wystarczy tylko przyjść w niedzielę do kościoła i odstać godzinę, spoglądając nerwowo na zegarek.

Niegdyś w codziennych, ale także w ważnych sprawach, funkcjonowało powiedzenie będące obietnicą: „Dajesz słowo? – Daj!” I to wystarczało. Dziś słyszy się je coraz rzadziej. Dlaczego? Może, dlatego, że słów wypowiadamy i słyszymy wiele, zbyt wiele. To z ust polityków, to z ust aktorów. Głośniki radiowe i telewizyjne nie milkną. Tony papieru zadrukowane słowami docierają do nas każdego dnia. Jaka jest waga wszystkich tych słów? I tak słowa tracą na wartości. Nasze słowa też. „Co? Ja tak powiedziałem? Co? Ja ci obiecałem?”

I to samo dzieje się ze słowem wiary. Jej wyznanie wypowiadane ustami nie ma pokrycia ani w przekonaniach, ani w czynach.

Stąd biorą się markety pełne ludzi w niedzielę. Stąd ciągle wracający spór o aborcję. Stąd niewyobrażalne tapownictwo i alkoholizm. Stąd tamanie przez kierowców nie tylko przepisów, ale i zasad zdrowego rozsądku. Stąd niewiarygodność rządzących. Stąd zdarzające się nawet wśród ludzi Kościoła rozmiłanie się z głoszonymi zasadami moralności. Wszystko to dlatego, że wiarę sprowadzamy do samych słów. A słowa nie mają pokrycia w przekonaniach. Jak żyć w takim świecie? Niepokoić może spory odsetek tych, którzy deklarując wiarę i przynależność do Kościoła, a odrzucając niektóre wymagania chrześcijańskiej moralności. Najczęściej kwestionowane są sprawy dotyczące małżeństwa, czystości, poszanowania życia, in vitro, ostatnio także tak zwanej „orientacji seksualnej”.

Powtórzę słowa św. Jakuba: Ty masz wiarę, a ja spełniam uczynki. Nie można zaglądnąć w głąb duszy, zatem i wiary zobaczyć nie sposób. Dlatego wiarę należy manifestować czynami, żyć nią, na co dzień. Dlaczego tak trudno nam uwierzyć w Boga? Dlaczego tak trudno potwierdzić to konkretnymi czynami?

Na to pytanie odpowiada papież Benedykt XVI w Orędziu na tegoroczny, 46. Dzień

Środków Społecznego Przekazu. W Polsce jest on obchodzony w trzecią niedzielę września, czyli właśnie dzisiaj. Papież podkreśla ogromną rolę milczenia w budowaniu relacji z drugim człowiekiem, a przede wszystkim z Bogiem.

Papież pisze: „W milczeniu słyszymy i poznajemy lepiej samych siebie, rodzi się i pogłębia myśl, z większą jasnością rozumiemy to, co chcemy powiedzieć albo to, czego oczekujemy od drugiego, dokonujemy wyboru jak wyrazić siebie. Milknąc pozwalamy drugiej osobie mówić, wyrazić siebie, a sobie samym na to, by nie być przywiązanymi jedynie do naszych słów czy też naszych idei, bez stosownej wymiany myśli. W ten sposób otwiera się przestrzeń wzajemnego słuchania i staje się możliwa pełniejsza relacja międzyludzka. (...) Nic dziwnego, że w różnych tradycjach religijnych samotność i milczenie są uprzywilejowanymi przestrzeniami, które pomagają ludziom w odnalezieniu samych siebie i tej Prawdy, która nadaje sens wszystkim rzeczom”. Te słowa papieża dotyczą nas wszystkich, którzy jesteśmy całymi dniami zanurzeni w potokach słów dobiegających do nas ze wszystkich stron. Bez chwili milczenia, refleksji, zatrzymania oddalamy się od bliskich ludzi, przyjaciół, a przede wszystkim od Boga. Zamykamy się w swoim świecie, w swoich problemach. Biegamy za tak wieloma rzeczami, że zapominamy, po co, zapominamy o tym, co w życiu najważniejsze.

Najwyższy czas zawierzyć Jezusowi swoje życie, zaufać, pozwolić, by On nas prowadził i oświecał swoim słowem, które kieruje do nas każdego dnia – nie przez Internet, nie w wiadomościach, nie w krzykliwej muzyce, ale w ciszy. Wygospodaruj w swoim życiu czas na modlitwę, adorację, lekturę Pisma św., popatrz czasem na krzyż, który najpełniej mówi nam o miłości Boga do człowieka. Zobaczysz, że poprawią się twoje relacje z bliskimi, pogłębi się Twoja wiara i miłość do Boga. Życie wiarą stanie się rzeczą naturalną, nie łatwą, ale możliwą! Bóg przemawia w ciszy. Pozwólmy Mu przemówić! □

fot. M.T. Frankowsky

List Pasterski Episkopatu Polski z okazji Tygodnia Wychowania – 16-22 września.

Kościół domem życia, wiary i miłości

W dniach od 16-22 września w naszej Ojczyźnie przeżywamy II Tydzień Wychowania. Będzie on stanowił pomoc dla wszystkich, którym bliskie jest dzieło kształtowania serc oraz umysłów dzieci i młodzieży.

Kochani Rodzice, Nauczyciele i Wychowawcy, Droga Młodzieży, Kochane Dzieci!

1. Troska Jezusa o formację ludzkiego serca

Tym razem Ewangelia (2 września) ukazuje nam Jezusa, który korzysta z każdej okazji, by formować serca ludzi spotykanych w różnych okolicznościach ich życia. Tym razem punktem wyjścia w nauczaniu Chrystusa jest reakcja na oburzenie faryzeuszów z powodu nieprzebrania przepisów rytualnych przez Jego uczniów, spożywających posiłki nieczystymi rękami. Jezus odwraca uwagę swych słuchaczy od tego, co zewnętrzne i kieruje ją ku ludzkiemu wnętrzu, ku sercu człowieka. W nim, bowiem ma swe źródło to wszystko, co potem przejawia się na zewnątrz w postaci ludzkich słów i czynów.

Skoło w naszym wnętrzu podejmowane są decyzje dotyczące tego, co człowiek mówi i czyni, ważna jest troska o formację ludzkich serc i sumień. Na tym właśnie polega wychowanie. Prawdziwy wychowawca, bowiem to człowiek, który próbuje najpierw dotrzeć do serca wychowanka, podjąć refleksję nad tym, co kryje się w jego wnętrzu, by wreszcie pomóc w wydobywaniu tego, co w nim dobre i szlachetne.

Tegoroczny Tydzień Wychowania, który rozpocznie się w Polsce 16 września, ma służyć pogłębieniu tej właśnie refleksji nad sercem i wnętrzem człowieka. We wszystkich miejscach, w których realizowane jest wychowanie: w domu rodzinnym, w szkole i w parafii, trzeba szukać odpowiedzi na pytania: kogo chcemy wychować? Jak dotrzeć dziś do młodego człowieka? W oparciu, o jakie wartości chcemy wychowywać? Bez takiego namysłu, prowadzonego wspólnie przez rodziców, chrzestnych i dziadków, a także przez odpowiedzialnych za oświatę, nauczycieli i wychowawców, nie może być mowy o owocnym wychowaniu.

Dzisiaj Jezus daje nam wyraźne wskazanie: „słuchajcie Mnie wszyscy i zrozumieć”. Te słowa zachęcają nas, abyśmy zajrzeli do ludzkiego serca i zobaczyli, co je wypełnia, czym żyje, na co dzień, czym się niepokoi, jakie są jego nadzieje? To ważne pytania. Bardzo łatwo ich dziś nie usłyszeć, wymawiając się brakiem czasu i wielością zajęć. Tymczasem słowo Boże trzeba usłyszeć i przyjąć sercem oraz poświęcić mu odrobinę czasu. Nasza aktywność to nie tylko kwestia sprawności umysłu czy tężyzny fizycznej, ale przede wszystkim wrażliwości serca. Ono ożywia przecież to, co mówimy, czynimy, o czym decydujemy. To „miejsce przemiany i nawrócenia” oraz fundamental-

negu wyboru. Wszystko to skłania nas zatem jeszcze raz do wspólnego wysiłku nad kształtowaniem ludzkiego serca.

2. Troska Kościoła o wychowanie człowieka

„Kościół naszym domem” – to hasło trwającego jeszcze roku duszpasterskiego. Zachęca nas ono, by spojrzeć na Kościół, jako na wspólnotę opartą na relacjach podobnych do relacji domu rodzinnego. Pierwsze spotkanie człowieka z Bogiem i Kościołem ma, bowiem miejsce w rodzinie, nazywanej słusznie „Kościółem domowym”. To właśnie w rodzinie, w atmosferze miłości małżeńskiej i rodzinnej, opartej na naturalnych więzach, dokonuje się proces wychowania, czyli kształtowania ludzkiego wnętrza. Mówił o tym papież Benedykt XVI w Nazarecie – miejscu, w którym wszystkie rodziny mogą znaleźć inspirację do realizowania zadań, jakie stawia przed nimi ich powołanie: „W planie Bożym wobec rodziny, miłość małżonków (...) znajduje swój codzienny wyraz w pełnych miłości wysiłkach rodziców, na rzecz zapewnienia całościowej formacji ludzkiej i duchowej swym dzieciom”. (Benedykt XVI, Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. w Nazarecie, 14 maja 2009).

ciąg dalszy na str. 12

JASNA GÓRA | Z udziałem 50 tys. rolników, prezydenta RP, władz państwowych i kościelnych, w sanktuarium maryjnym na Jasnej Górze, odbyło się Ogólnopolskie Dziękczynienie za tegoroczne plony. Uroczystej Mszy św. przewodniczył metropolita częstochowski abp Wacław Depo. Eucharystię koncelebrował m.in. delegat KEP ds. duszpasterstwa rolników, biskup pomocniczy diecezji rzeszowskiej Edward Białogłowski. Przewodniczący episkopatu Polski abp Józef Michalik, w wygłoszonej homilii, mówił o sytuacji polskiej wsi, która jego zdaniem stanowi obraz całej Ojczyzny, podkreślał, że choć najważniejsze jest osobiste ożywienie wiary i „wyprostowanie” sumień, to niezbędną jest także troska rządzących o odrodzenie moralne narodu. Abp Michalik zauważył, że o ile zmagania ekonomiczne towarzyszą każdym czasem i w drodze społecznego dialogu są do pokonania, to odchodzenie od wartości prowadzi donikąd: „Żadna sytuacja ekonomiczna, nie uratuje emerytur czy świadczeń w przyszłości, żadna, jeśli nie będzie rąk do pracy, jeśli zaniknie miłość do polskiej ziemi, do naszej Ojczyzny, jeśli zaniknie poczucie godności Polaka, poczucie honoru”.

KIELCE | „Solidarność” zawładnęła Polakami, przyniosła wol-

ność i otworzyła bramy prawdy – mówił 31 sierpnia w kieleckiej bazylice bp Kazimierz Ryczan, podczas Mszy św. dziękczynnej za 32 lata n.szz „Solidarność”. Zdaniem biskupa kieleckiego właśnie takie rocznice, które przypominają polską drogę do prawdy, należy świętować. To święto wszystkich Polaków, gdyż nie tylko członkowie związku czuli się z „Solidarnością” związani – także starsze osoby, Polacy za granicą i młodzież. Natomiast Jan Paweł II nauczał, czym jest wolność i prawda właśnie w kontekście „Solidarności”. **WESTERPLATTE** | Są wydarzenia w dziejach narodów, które nie tylko kształtują historyczną pamięć, ale odwołują się do ludzkich sumień – mówił na Westerplatte abp Sławoj Leszek Głódź podczas uroczystości upamiętniających 73. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Atak sił hitlerowskich na Westerplatte nie zaczął się o „świecie jutrzeński”, ale o „świecie, który rozpoczął misterium zła” – mówił dalej abp Głódź. – Pragniemy dziś podziękować Bogu za tych, co wtedy i później nie zwątpili w sens Ojczyzny, braterstwa, miłości, żołnierskiego etosu, oddając swoje życie na siew wolności, pokoju – na tyłu frontach, w tagrach – podkreślił metropolita gdański. Odczytany został apel pamięci poległych, złożono wieńce u stóp Pomnika Obrońców Wybrzeża na Westerplatte. □

Jesień na „zielonej wyspie”?

Bogdan Usowicz

No i jesień zawitała także na naszą, krajową „zieloną wyspę”. W dodatku jest to jesień... polska, chociaż niestety nie złota.

Licie dynamicznej do niedawna gospodarki jakby szarzeją, więdną i to dość szybko. Ekonomiści mówią nawet, że „zamiast spokojnego osłabiania się tempa wzrostu gospodarczego mamy jazdę w dół bez trzymanki”. Z informacji GUS wynika, że w II kwartale tego roku PKB wzrosło tylko o 2,4 proc. rok do roku, wobec planowanych 2,9 proc. I to wszystko pomimo Euro 2012, zwiększonych z tego powodu inwestycji i spożycia indywidualnego. Tempo wzrostu konsumpcji obniżyło się do 1,5 proc., inwestycji do 1,9 proc. Dane na temat PKB w II kwartale roku wywołały dalsze osłabienie złotego i spadek stóp rynkowych. Obecnie mówi się już wprost o tym, że rok 2013 będzie rokiem recesji. Załamuje się też rynek pracy. Zwolnienia z pracy stają się codziennością. Bezrobocie na koniec roku dojdzie ponoć do 14 procent!

Powiew jesieni na „zielonej wyspie” jest oczywiście związany także z koniunkturą i

kryzysem w innych krajach. Warto jednak pamiętać, że rząd raczej nie spodziewał się takiej sytuacji. Jeszcze w maju dokonano w Polsce np. podwyżki stóp procentowych o 25 punktów bazowych do 4,75%. Z dzisiejszej perspektywy, widać, że był to spory błąd.

Pogarszająca się sytuacja gospodarcza wywołała do tablicy polityków. Do problemu poważnie podeszło opozycyjne PiS (Prawo i Sprawiedliwość), a jego prezes Jarosław Kaczyński, po długiej nieobecności medialnej, zabrał głos i skupił się niemal wyłącznie na sprawach gospodarki. Kontrofensywę i nowe expose premiera Donalda Tuska szykuje także rząd. Obudził się też koalicyjny wicepremier Waldemar Pawlak (PSL), który przedstawił założenia do kolejnej już ustawy deregulacyjnej. Na 65 stronach zawarł ok. 70 pomysłów. Zatrącanie polityków wskazuje zatem wyraźnie, że sytuacja wygląda groźnie...

Z KRAJU

- Jarosław Kaczyński wygłosił przemówienie dotyczące programu PiS, nazwane już opozycyjnym exposé. Prezes PiS wskazał, iż w Polsce jest poważny problem demograficzny, problem braku pracy, nie ma polityki prorodzinnej, są złe perspektywy dla emerytów, istnieje fatalny stan służby zdrowia, oświaty, „zadziwiająca” polityka kulturalna, brak dobrej polityki wobec wsi, nastąpiło obniżenie poziomu bezpieczeństwa Polaków, oraz lekceważenie nadużyć i korupcji. Prezes PiS przedstawił program naprawy tej sytuacji.
- Premier Donald Tusk ocenił, że zaprezentowanemu przez prezesa PiS Kaczyńskiego pakietowi propozycji legislacyjnych zabrakło osadzenia „w kontekście kryzysu”. I okazuje się, że już „zieloną wyspą” nie jesteśmy...
- Prezydenci Polski i Ukrainy, Komorowski i Janukowycz wspólnie otworzą cmentarz w Bykowni na Ukrainie, który upamiętni ponad 3,4 tys. ofiar zbrodni katyńskiej. Uroczystości zaplanowano na 21 września. Polski Cmentarz Wojenny w Bykowni będzie czwartym cmentarzem katyńskim, po cmentarzach w Lesie Katyńskim, Miednoje i w Charkowie-Piatichatkach.
- 8 września, 73 lata po bitwie z Niemcami pod Wizną, odbyła się ceremonia pośmiertnego awansowania kpt. Raginisa, dowódcy obrony Wizny, do stopnia majora. Pośmiertny awans – na kapitana – otrzymał także jego zastępca Brykalski. Jak podaje „Nasz Dziennik”, przygotowaniom do uroczystości towarzyszyły komplikacje, które miały „posmak skandalu”. Kancelaria Prezydenta RP początkowo odmownie odpowiedziała na prośbę organizatorów, żeby Komorowski patronował tym uroczystościom i wyraziła zgodę dopiero po interwencji gazety.
- Afera Amber Gold stała się przyczyną debaty sejmowej. Trudno nie wiązać też nagłego osadzenia szefa tej firmy z datą sejmowego wystąpienia premiera. Właściciel Amber Gold Marcin P., po

tym gdy tylko trafił do aresztu, poprosił o objęcie go programem ochrony. W dyskusji parlamentarnej głos zabrała rekordowa liczba posłów (174). Koalicyjni wskazywali na błędy „niezależnej” przecież prokuratury i średni szczebel urzędników, opozycja wiązała oszustwa z przyzwoleniem na najwyższych szczeblach władzy. Ostatecznie postowie koalicji rządzącej z PO i PSL uniemożliwili powołanie w tej sprawie sejmowej komisji śledczej.

• Komisji śledczej w sprawie Amber Gold nie będzie, ale na szczęście media coś tam śledzą. „Rzeczpospolita” złapała np. Donalda Tuska na „mijaniu się z prawdą”. ABW w maju ostrzegła premiera przed Amber Gold. Tymczasem jeszcze w sierpniu Tusk tłumaczył, że ostrzegając w czerwcu syna przed współpracą z OLT Express, nie miał informacji ze służb o przestępczej działalności firm Marcina P., właściciela m. in. Amber Gold.

• Z okazji rocznicy „porozumień sierpniowych” Krzyżami Komandorskimi, Oficerskimi i Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżami Zastugi prezydent Komorowski odznaczył ponad 40 działaczy demokratycznej opozycji. Najwyższe odznaczenia dostali jednak przede wszystkim działacze, którzy obecnie popierają PO.

• Prezydent Gdańska Adamowicz chce, żeby stocznicy i postowie PiS, którzy odpiłowali słowa „im. Lenina” i order „Sztandaru Pracy” z bramy stoczni, odpowiedzieli za to karnie. Akcję posłów PiS – Jaworskiego i Śniadka nazwał „wandalizmem”. Spór o bramę trwa. Władze Gdańska postanowiły, zgodnie z pomysłem „artystki – skandalistki” Kozyry, przywrócić jej „historyczny wygląd” z czasów PRL, na co nie zgadza się „Solidarność” i duża grupa dawnej opozycji.

• Efektem sporu o bramę było pojawienie się w gdańskiej siedzibie Komisji Krajowej „Solidarności” w Gdańsku policji. Pod groźbą przeprowadzenia

rewizji policja zażądała wydania liter „im. Lenina” pochodzących z bramy nr 2 Stoczni Gdańskiej.

• W kilku miastach Polski odbyły się manifestacje przeciwko zmianom prawa o zgromadzeniach, które ograniczają wolność manifestowania. Protestowano m.in. przed urzędami wojewódzkimi w Warszawie, Krakowie, Szczecinie, Poznaniu, Rzeszowie i Białymstoku.

• Polski gaz z tupków ma ciężką drogę na powierzchnię. Ustawa regulująca opodatkowanie wydobywania gazu i ropy w Polsce oraz ustalająca zasady przyznawania koncesji i kontroli nad firmami eksploatującymi złoża utożsamia obecnie w Ministerstwie Środowiska. Od blisko pół roku blokują ją bowiem z różnych powodów szefowie resortu finansów, Skarbu Państwa oraz msz.

• „Rzeczpospolita” komentuje 5 lat działalności polityków PO w ministerstwie edukacji: „kolejki do przedszkoli. Likwidacje szkół na masową skalę. Fatalne wyniki egzaminów gimnazjalnych i maturalnych, powszechnie krytykowana reforma obniżenia wieku szkolnego i zmian w systemie nauczania, które mogą doprowadzić do upadku liceów ogólnokształcących”. Z kolei minister oświaty Krystyna Szumilas z okazji rozpoczęcia roku szkolnego obiecuje „bezpieczną szkołę, która przygotowuje uczniów do wymagań rynku pracy”.

• Władze klubu PO zdecydowały, że projekt ustawy o związkach partnerskich autorstwa posła Artura Dunina zostanie złożony w Sejmie.

• W Min. Spraw Zagranicznych pracuje dziś nadal 131 byłych tajnych współpracowników służb PRL. Siedmiu kieruje nawet polskimi placówkami dyplomatycznymi.

• Instytut Pamięci Narodowej stworzył portal edukacyjny o niemieckich obozach zagłady i obozach koncentracyjnych na terenie okupowanej Polski, który ma pomóc w obronie prawdy historycznej. □

Zatrzymajmy się więc, póki nie poznamy rządowych recept, nad propozycjami zgłoszonymi przez Kaczyńskiego i postarajmy się ująć je w punkty jako podstawę do ewentualnej dyskusji o gospodarczej naprawie państwa.

Wystąpienie prezesa PiS można streścić w 14 punktach:

1. Objęcie podatkiem VAT wszystkich prowadzących działalność gospodarczą;
2. Utrzymanie podatku VAT na poziomie 23 proc.;
3. Wprowadzenie podatku obrotowego dla banków i supermarketów;
4. Likwidacja NFZ (Narodowego Funduszu Zdrowia);
5. Wspieranie budownictwa – poprzez stworzenie kas mieszkaniowych;
6. Likwidacja gimnazjów;
8. Odbudowa szkolnictwa zawodowego;
9. Stworzenie 1,2 mln miejsc pracy w 10 lat (głównie w małych ośrodkach);
10. Wprowadzenie konfiskaty majątku przestępców;
11. Zwolnienie z podatku najuboższych seniorów;
12. Ulgi dla rodziców od momentu poczęcia dziecka;
13. Bony na żłobki i przedszkola;
14. Powrót do wieku emerytalnego – 65 lat dla mężczyzn i 60 dla kobiet.

W przemówieniu Kaczyńskiego jest sporo konkretów i propozycji ukrócenia ewidentnych absurdów. Takim są np. tzw. szkolenia pracowników, które najczęściej służą po prostu wyłudzeniu pieniędzy i niczego do gospodarki nie wnoszą. Cieszy propozycja uproszczenia podatków, bardziej dyskusyjna wydaje się natomiast sprawa wprowadzenia podatku obrotowego dla banków i supermarketów. Ciekawy wydaje się pomysł reformy emerytalnej i likwidacji NFZ. System emerytalny i opieka zdrowotna generują zadłużenie państwa, a ich niewydolność jest widoczna dla każdego i na każdym kroku. Dotychczasowy, rządowy pomysł podnoszenia jedynie wieku emerytalnego wydaje się tu remedium dość wątpliwym.

Kaczyński zaproponował także powołanie kas mieszkaniowych (swoją drogą tysiące Polaków mają jeszcze zakładane w czasach komunizmu książeczki mieszkaniowe, które nigdy nie doczekały się realizacji). Kasy miałyby dokładać oszczędzającym państwową premię do mieszkania. W tym przypadku, w odróżnieniu

od wielu innych pomysłów PiS, niesie to jednak wydatki budżetowe. Właśnie tego argumentu uczył się rząd. Tusk obiecał „podsumować” koszty proponowanych reform. Warto jednak zwrócić uwagę, że przynajmniej kilka innych propozycji takich obciążeń nie narzuca i wartych jest szybkiej realizacji.

Ciekawe czy tym razem zwycięży tu rozsądek i dobro kraju, czy też polityka wizerunkowa, w której nie wypada nigdy przyznać przeciwnikowi racji? Na razie mamy do czynienia z tym drugim. Tusk udaje np., że popiera zaostrezenie walki z przestępczością i „ubolewa”, że PiS nie przytacza się do walki z... pseudokibicami, choć Kaczyński wyraźnie mówi o przestępstwach przeciw życiu i zdrowiu. Kiedy przychodzi do pytań o głośną ostatnio aferę Amber Gold, wizerunkowo podkopującą Platformę, jej działacze mówią o zaostrezeniu walki z parabankami i wskazują na... bardzo dobrze funkcjonujące, ale wyłączone spod kurateli rządzących, Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe (tzw. SKOK-i). *ciąg dalszy na str. 14*

ZE ŚWIATA

- Była premier Ukrainy Julia Tymoszenko ostrzega, że ekipa prezydenta Janukowycza sfałszuje wyznaczone na koniec października wybory parlamentarne. Centralna Komisja Wyborcza tego kraju odmówiła zarejestrowania kandydatury Tymoszenko.
- Po wprowadzeniu zakazu sowieckiego sierpa i młota, władze w Kiszyniowie chcą, by z map Mołdawii zniknęły także nazwy sowieckich ulic, miejscowości, przedsiębiorstw oraz instytucji. Zakazane będzie także używanie sowieckiej symboliki również w nazwach produktów i usług. Niedawno także parlament Tadżykistanu zdecydował, że z map znikną sowieckie nazwy. Z symbolami komunizmu próbuje się pożegnać również Kirgizja. Na Ukrainie symbole ZSRR zniknęły, ale tylko z obwodów zachodnich kraju.
- Minister spraw zagranicznych Rosji Ławrow oświadczył, że jego kraj uważa problem „bezpieczeństwa” w krajach bałtyckich za „hańbę całej Unii Europejskiej”. Na Łotwie i w Estonii status bezpieczeństwa ma ok. pół miliona rosyjskojęzycznych mieszkańców, którzy m.in. podchodzą do egzaminu ze znajomości miejscowych języków.
- Rosja zapowiada, że podejmie prace nad budowaniem morskiego systemu antyrakietowego, analogicznego do systemu AEGIS, w jaki wyposażone są okręty wojenne USA.
- Dziesięciu członków islamskich grup zbrojnych, w tym Al-Kaidy Islamskiego Maghrebu, zostało zabitych przez algierskie wojsko w Kabylii.
- 1 września na Węgrzech weszła w życie nowelizacja ustawy o szkolnictwie wyższym, która nakazuje absolwentom uczelni publicznych podejmującym pracę za granicą zwrócić część kosztów edukacji lub odpracować w kraju dwukrotność trwania studiów w ciągu 20 lat od ich ukończenia.
- Węgierski rząd premiera Orbana wystąpił do Konferencji ds. Żydowskich Roszczeń Majątko-

wych o zwrot „nieuzasadnionych sum pieniężnych” przekazanych dla węgierskich Żydów ocalałych z Holocaustu i mieszkających poza granicami kraju. Dwie trzecie tej kwoty przetransferowano na konto Konferencji a tylko pozostała część posłużyla na wsparcie 18 tysięcy węgierskich Żydów i ich rodzin.

- Mniejszość węgierska stanowi na ukraińskim Zakarpaciu 12% ludności. W świetle nowych przepisów już 10% wystarczy, by język mniejszości otrzymał status regionalnego. Tymczasem rządząca tu prorządowa Partia Regionów oświadczyła, że „nie widzi potrzeby, by status regionalny otrzymywały inne języki poza rosyjskim”.
- Po latach rządów lewicy w Hiszpanii i dechrystianizacji, w kraju tym systematycznie spada liczba ślubów kościelnych. Związki sakramentalne zawiera już tylko 40% osób biorących śluby.
- Clint Eastwood mocno zdenerwował amerykańską lewicę udziałem w konwencji republikanów. Aktor zaatakował Obamę i mówił do pustego krzesła – „kiedy ktoś nie wykonuje swojej roboty, to po prostu trzeba pozwolić mu odejść”.
- Na tej samej konwencji, republikański kandydat na prezydenta Romney w przemówieniu wygłoszonym w Tampie oskarżył obecnego prezydenta USA m.in. o nielojalność wobec Polski, czego przykładem jest „tarcza antyarkietowa”.
- Po protestach miejscowych Polaków, władze Białorusi wycofały się z pomysłu wprowadzenia do polskiej szkoły w Grodnie nauczania języka rosyjskiego.
- Zbyt długie rządzenie demoralizuje. W Brazylii stanęło przed sądem 36 osobistości związanych ze sprawującą władzę już drugą kadencję Partią Robotniczą. O korupcję oskarżony jest m.in. szef parlamentu.
- Dziewięciu policjantów odniosło rany w Irlandii Północnej podczas próby rozdzielenia walczących ze sobą na ulicach Belfastu katolików i prote-

stantów.

- Od 1 września w Hiszpanii wszedł w życie królewski dekret ograniczający do minimum, dostęp ok. 460 tys. przebywających w kraju nielegalnych cudzoziemców do taniej opieki lekarskiej.
- Wg federalnego ministerstwa pracy, co trzeci zarabiający obecnie przeciętnie Niemiec nie będzie miał z czego żyć na starość, jeśli nie zostanie wsparty zasiłkiem państwa lub nie ubezpieczy się dodatkowo prywatnie.
- Ponad 200 tys. osób uciekło w wyniku wojny domowej z Syrii, a 2,5 mln potrzebuje natychmiastowej pomocy humanitarnej.
- Młodzi islamisci spalili bądź spłądrowali co najmniej pięć kościołów w Mombasie w Kenii.
- Sąd Najwyższy Korei Płd. podtrzymał ustawę zabraniającą w tym kraju aborcji. Ośmiu sędziów (na 12) zaznaczyło, iż zadaniem lekarzy i pielęgniarek jest ochrona życia, a nie pomoc z zabijaniem.
- W wieku 85 lat zmarł 31 sierpnia w Gallarate koło Varese we Włoszech emerytowany metropolita Mediolanu kard. Carlo Maria Martini. Był jedną z najwybitniejszych postaci Kościoła katolickiego we Włoszech i na świecie i znakomitym teologiem.
- Państwa islamskie systematycznie obniżają granicę wieku, w którym dziewczynki mają przyzwolenie na zawieranie małżeństw. Arabia Saudyjska, chcąc dogonić sąsiadów, obniżyła wiek ten do 10 lat. Przoduje Iran, gdzie małżeństwa mogą zawierać już 9-latk.
- Po raz pierwszy od czasu obalenia reżimu Mubarak spikerki państwowej telewizji egipskiej pojawiają się w tradycyjnych chustach. Chcieli wiosny, to i mają...
- Brytyjski minister spraw zagranicznych Hague wezwał Ekwador do wznowienia rozmów o dalszym losie twórcy portalu WikiLeaks Assange'a, który schronił się przed ekstradycją w ambasadzie tego kraju w Londynie. □

Chodzi o odpowiedzialność...

ciąg dalszy ze str. 3

Nie chciałbym dokonywać oceny wiary współczesnego społeczeństwa, bo statystyki wszelkiego typu nie odzwierciedlają stanu Łaski. A zatem, jak zaznacza Benedykt XVI, „każdy wierzący powinien na nowo odkryć treść wiary, którą wyznaje, celebryje, przeżywa i przemadla i zastanowić się nad samym aktem wiary”. Trzeba przy tym pamiętać, że Kościół nigdy nie bał się przekonywać, że nie może być konfliktu pomiędzy wiarą a rozumem, między Ewangelią a wolnością przyjmowania prawdy, między wiarą a nauką. Są one bowiem różnymi drogami, ale dążącymi do jedynej Prawdy, jaką jest Bóg objawiony w Chrystusie.

Głoszenie Ewangelii za pośrednictwem współczesnych środków przekazu jest jednym z zaleceń Benedykta XVI, a także Soboru Watykańskiego II. Czy ludzie mediów w Polsce, gdzie większość stanowią katolicy, wywiązują się z tego ważnego i odpowiedzialnego zadania?

Mamy prawo zakładać, że większość ludzi pracujących w mediach w Polsce stanowią katolicy. Ale w każdym kraju – również i u nas – istnieje ogromne zagrożenie uzależnienia od jakiejś ideologii, czy partii rządzącej. I nie trudno zauważyć, że w stacjach radiowych, telewizyjnych, czy czasopismach nie ma pełnego spektrum przekazywania prawdy. Powiedzmy wprost, istnieje lęk, że jawne i przejrzyste świadectwo katolickiego dziennikarza wiąże się z zagrożeniem oskarżenia go o fundamentalizm, a tym samym z utratą pracy.

Tam, gdzie Kościół nie posiada własnych mediów, przestaje się liczyć w debacie publicznej, nie jest traktowany jako równorzędny partner. Czy zatem walka, na przykład o Telewizję Trwam, to tylko troska o katolickie media w naszym domu, czy też szerzej – o wiarę w życiu publicznym?

Odpowiedź jest prosta, tutaj chodzi generalnie o odrzucenie integralnego obrazu człowieka, szczególnie jego wymiaru transcendentnego, a tym samym odniesienia do Boga. Czymś zupełnie absurdalnym jest tu na przykład teza Konwencji Rady Europy, w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet, gdzie twierdzi się, iż u jej źródła jest... religia i Kościół katolicki(!). Taka wrogość wobec religii katolickiej i mediów katolickich to zatem oszukiwanie ludzi i w konsekwencji ich moralna degradacja.

W mediach w Polsce mówi się ostatnio o Kościele tylko źle i bardzo agresywnie. Dlaczego z uporem pomija się to, co jest w Nim pozytywnie i warte nagłośnienia?

Trzeba tu znowu przypomnieć, że wiara nie zakłóca dróg rozumowi. To raczej zwalczanie religii i jej światła, które pochodzą od Boga ogranicza rozum i degraduje człowieka. Będąc dziećmi Kościoła, także jako duchowni, nie uważamy się za świętych, czy lepszych od innych. Stać nas na samokrytykę i przyznanie się do zła. Jednak nie możemy pozwolić na takie działanie, gdy ktoś ze złą wolą, a nawet nienawiścią chce niszczyć Kościół i więzi człowieka z Bogiem. Takie zachowania są absolutnie niegodne człowieka, zarówno indywidualnie jak i w rozumieniu takiej czy innej społeczności.

Jaka jest w tym kontekście przyszłość środków społecznego przekazu w Polsce, przyszłość polskiego dziennikarstwa społeczno-politycznego? Pojawiają się tu zwłaszcza kwestie przestrzegania przez ludzi mediów norm etycznych.

Za błogosławionym Janem Pawłem II stawiam tezę, że „przyszłość świata i narodów idzie przez rodzinę. Kościół zdradziłby człowieka, gdyby nie głosił mu orędzia o rodzinie – jako wspólnoty prawdy, życia i miłości”. To w rodzinach, spod serca matki, uczymy się podstawowych kryteriów sumienia i rozróżniania prawdy od kłamstwa, dobra od zła. Tak wychowani i wzrastający w prawdzie dziennikarze nie mogą ulegać presji środowisk, które chciałyby żeby Dekalog i Ewangelia nie miały nic wspólnego z polityką. Przecież to nic bardziej błędnego. Bo zarówno

Ewangelia, jak i polityka są weryfikowane przez troskę o każdego człowieka i dobro wspólne. Chciałbym przypomnieć pewną staro-testamentalną zasadę: „pomnij na rzeczy ostateczne, na śmierć i sąd Boży, a wówczas nie będziesz miał udziału w złu”. Tu nie chodzi o strach przed Bogiem, ale o poczucie odpowiedzialności za siebie i za innych.

Czy media naginają rzeczywistość do własnych celów?

To jest stałe zagrożenie, że dziennikarz, który nie uznaje nad sobą Boga, obiektywnej prawdy i odpowiedzialności, będzie funkcjonował jedynie w kategoriach korzyści, a nie służby Prawdzie, która leży u podstaw godności człowieka. Czego nam brakuje? Wiary w tchnienie Ducha Świętego – na podobieństwo wołania bł. Jana Pawła II z Placu Zwycięstwa w Warszawie. Potrzeba wielkiej modlitwy do Ducha Świętego, który jest Duchem prawdy, przenika nasze sumienia i daje nam odwagę świadectwa. Bez Jego pomocy nie będziemy autentycznymi świadkami Chrystusa w świecie.

Jak rozumieć pojęcie „nowej ewangelizacji”? Zwłaszcza, kiedy dotyczy ono Polaków, którzy żyją na emigracji?

Nowa ewangelizacja jest taską naszego czasu, która wymaga wielkiego trudu odnalezienia własnej chrześcijańskiej tożsamości oraz sensu spotkania i przynależności do Chrystusa. Jest ona zaproszeniem do odważnego opowiedzenia się po stronie Chrystusa i Jego Ewangelii. Warto przywołać tu słowa św. Pawła Apostoła z Listu do Kolosan: „Jak więc przyjęliście naukę o Jezusie Chrystusie jako Panu, tak w Nim postępujcie; zapuście w Nim korzenie i na Nim dalej się budujcie i umacniajcie w wierze, pełni wdzięczności. Baczcie, aby was kto nie zagarnął w niewolę przez tę filozofię będącą czczym oszustwem, opartą na ludzkiej tylko tradycji, na żywiołach świata, a nie na Chrystusie” (2,6-8).

Jak zatem współczesny Kościół winien rozmawiać ze światem? Jaka jest droga dotarcia do dzisiejszego zagubionego, „medialnego człowieka”?

Niewątpliwie, żyjemy w wieku domagania się wolności osobistych, które dotyczą relacji międzyludzkich i rodzinnych, dotyczą sfery życia seksualnego i sposobów wykorzystania czasu pracy i spędzania wolnego czasu. W ten proces weszły również środki społecznego przekazu, które zwykle nie podają jakichś własnych rozwiązań, a jedynie chcą wyrugować z przestrzeni społecznej wartości chrześcijańskie. W tym procesie Bóg stał się konkurentem ludzkiej wolności. Nie możemy więc pozostawać bierni w obliczu takich wyzwań. Kościół jest fundamentem prawdy i światłem dla świata. Stajemy przed ważnym egzaminem dotyczącym obrony życia (aborcja, eutanazja), problemów związanych z bioetyką, etyki społecznej i kwestionowania prawa naturalnego. Nie możemy też nie zauważać wyraźnej tendencji współczesnego nam świata, gdzie religię uważa się za sprawę tylko prywatną, a ateizm i apostazję za normalność społeczną i neutralność. Jeszcze raz powraca do nas wołanie o dary Ducha Świętego, który będzie prowadził Kościół Chrystusowy aż do powtórzonego przyjścia Chrystusa.

Jakie przesłanie, w roku wiary, chciałby przekazać Ksiądz Arcybiskup Czytelnikom Głosu Katolickiego?

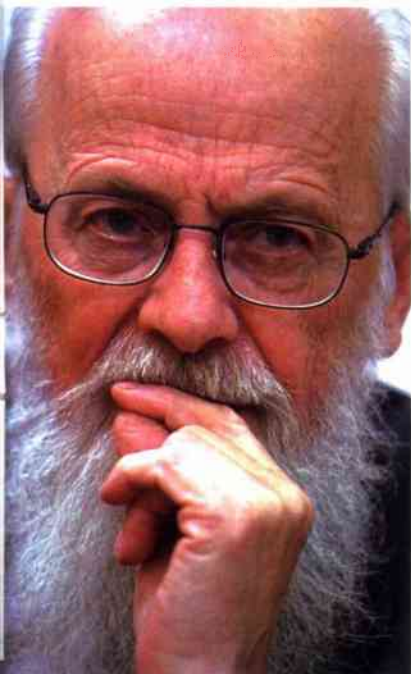
Pamiętajmy, że nowa ewangelizacja nie oznacza „nowej Ewangelii” bo „Jezus Chrystus jest wczoraj i dziś ten sam także na wieki” (Hbr 13,8). Kto bowiem prawdziwie spotkał Chrystusa nie może Go zatrzymywać dla siebie, ale winien Go głosić i przybliżać innym. Dlatego życzę, żebyśmy na tej drodze odkrywali również na nowo Maryję, Matkę Chrystusa i Matkę Kościoła. Nikt bowiem, tak jak Ona nie nauczy nas tajemnic Jej Syna. Życzę Wam, aby Oblicze Jasnogórskiej Matki Kościoła i Królowej naszego narodu towarzyszyło Wam na wszystkich drogach Waszego życia.

Rozmawiał ks. Tomasz Sokół

Smakować język jak wino

rozmowa z prof. Walerym Pisarkiem o dziennikarstwie i kondycji języka polskiego

Piotr Legutko (Gość Niedzielny)

fot. J. Wolny

Piotr Legutko: Panie Profesorze, jak Pan ocenia obecne pokolenie młodych ludzi studiujących dziennikarstwo?

Prof. Walerym Pisarek: – Nie było takich beznadziejnie słabych, jak są teraz. Ale zarazem nie pamiętam tak dobrych. To zresztą typowe dla dzisiejszych Polaków, w większości dziedzin różnice między nimi są większe niż kiedykolwiek. Zarówno pod względem zamożności, jak i poziomu wiedzy czy ruchliwości spotecznej, a także znajomości ortografii. Staliśmy się krajem wielkich kontrastów. Studentów ta prawidłowość też nie omija.

Ale czy cechą dominującą nie stał się wśród nich problem ze swobodnym porozumiewaniem

się językiem polskim, szczególnie w mowie? Wszyscy dziś piszą, nikt nie czyta. I nie rozmawiamy ze sobą, tylko się „komunikujemy” (od słowa „komunikator”).

– Krótko mówiąc: komunikatorzymy sobie. To trafna obserwacja, choć nie brak osób niezwykle wymownych, ale paradoksalnie bardzo źle mówiących. Zwłaszcza jeśli idzie o wymowę. Za maty nacisk kładzie się na to – podobno z braku czasu – zarówno w szkole, jak i na studiach. Mówi się teraz bardzo szybko i niestannie. To także mój główny zarzut dotyczący wielu dziennikarzy pracujących w mediach elektronicznych, choć i tak oni wypadają nieźle na tle osób występujących w programach typu talk-show, nie wyłączając aktorów. Coraz trudniej o Łepickich, Radziwiłowiczów, Globiszów.

A to właśnie media, zwłaszcza publiczne, powinny kształtować językowe normy. Może zbyt pochopnie zrezygnowano z wymogów posiadania kart ekranowych uprawniających do prowadzenia programów w TVP?

– To był bardzo istotny warunek występowania przed kamerą telewizji publicznej, powiedziałbym wręcz niezbędny i wielka szkoda, że już się go nie egzekwuje. To samo dotyczy karty mikrofonowej dla pracowników Polskiego Radia. W efekcie nawet ci kiedyś dobrzy językowo stają się gorsi, nie przykładają należytej wagi do swojej wymowy. Mniej się nią przejmują, stają się bardziej pewni siebie i przez to nonszalanccy. Celowo nie wymieniam nazwisk, bo jestem przeciw bełkotliwości wymowy, a nie przeciw konkretnym dziennikarzom.

Teraz liczy się co innego: naturalność, luz, swoboda, a mniej językowa poprawność czy elegancja.

– Nie zwraca się uwagi na bylejakość, bo też i sam odbiór nacechowany jest bylejakością. Ogląda się audycje telewizyjne za pośrednictwem nie tylko komputerów, ale np. smartfonów. I już tego nie zmienimy, także dlatego, że za 20, 30 lat prawie nikt już takiej telewizji, jaką od pół wieku mamy, nie będzie oglądał. Odwrót młodzieży od tego medium już się dokonał i jest to proces raczej nieodwracalny.

Niechlujność zbiega się z gubieniem uroku polszczyzny, tego, co nawet w pisowni różni ją od angielskiego.

– Ale to nie publiczność naśladuje pod tym względem ludzi mediów, jest na odwrót. Bylejakość potocznej polszczyzny niestety przeniknęła do telewizji. Gdy rozmawiam z kimś ze swego środowiska, mogę sobie pozwolić na mniej staranną wymowę, bo i tak będę rozumiany. Natomiast w kontaktach z innymi taka nonszalancja prowadzi do kłopotów w komunikacji. Dotykają one zwłaszcza starszych ludzi, mających coraz większy problem ze zrozumieniem, co się mówi w mediach.

Czy jesteśmy jeszcze wspólnotą językową, czy też w Polsce mówi się różnymi językami, w zależności od środowiska, wieku, regionu?

– Staram się nie patrzeć na polszczyznę podzieloną na języki, podjęzyki i różne ich odmiany jako osobne systemy. Wolę ją widzieć jako jeden wielki ocean wyrazów i form gramatycznych, różnie nacechowanych, budzących różne skojarzenia i emocje. Z taką wizją języka traktuje się jako całkiem normalne to, że młody człowiek na Facebooku używa zupełnie innych słów niż w rozmowie z dziadkiem. Ze swojego zasobu bierze to, co akurat jest mu potrzebne. A i dziadkowi polszczyzna młodych nie jest całkiem obca. Natomiast najmłodsze pokolenie gubi słowa i formy gramatyczne zapisane w literaturze z powodu tego, że dziadkowie już ich nie używają. Odkrywam to, gdy człowiek po maturze pyta mnie: a co to są „lice” (bielsze od mleka). Albo kiedy pytam moich studentów: co to znaczy „drzewiej”? A oni odpowiadają: stawaj się drzewem. „Onegdaj” nie znaczy dla nich „przedwczoraj”, ale w ogóle „dawniej”. A „samotrzc”? A „półtrzecia dnia”? Nikt nie wie, a przecież Trylogię czytali.

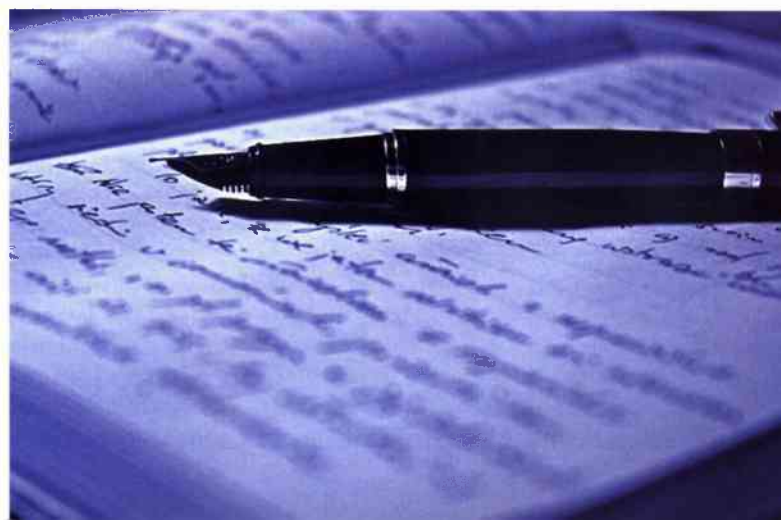
A może właśnie nie czytali? Może to są skutki wywieszenia przez szkołę białej flagi w kwestii czytania lektur. Pan Profesor mówi, że ciągłość w języku jest. Może trzeba dodać „jeszcze”.

– Ciągłość trwa w ramach żyjących. A obowiązkowe lektury trzeba zachować w kanonie szkolnym, jeśli nawet nie w całości, to choćby w charakterystycznych próbkach, aby każdy mógł język smakować jak wino: O, to jest ten gatunek, a to tamten rocznik. To średniowieczna polszczyzna, a to barok.

I podsycać snobizm na używanie pięknych, acz ginących słów. Żeby młodzież nie tylko „lajkowała”, ale mówiła „drzewiej”. A propos, czy Pan Profesor „lajkuje”?

– Myślę, że nawet najmłodszy „lajkuje” w lekkim cudzystowie. Narzeka się, że tyle wulgarności i chamstwa jest w internecie, jeszcze więcej niż w życiu. Ale z drugiej strony bądźmy sprawiedliwi i dodajmy, że też nie ma w codziennym życiu tak dużo poezji w polszczyźnie używanej tam przez młodych. Oczywiście zdaję sobie sprawę ze wszystkich zagrożeń, ale internet do pewnego stopnia możemy sobie „zalaijkować”.

ciąg dalszy na str. 13

Słabnie polska prasa katolicka...

To już pewne, „Przegląd Powszechny” zostanie zamknięty w tym roku. Jak pisze „Rzeczpospolita” w grudniu ukaże się ostatni numer miesięcznika. Czy mamy do czynienia z kryzysem prasy katolickiej?

W grudniu br. zostanie zamknięty najstarszy polski miesięcznik „Przegląd Powszechny”. Pismo poświęcone sprawom religijnym, kulturalnym i społecznym miało ambicje formacji intelektualnej katolików. Wydawane przez jezuitów od 1884 roku, za dwa lata obchodziłoby 130 lat istnienia. – Zamykamy, gdyż 120 abonentów, których mamy, nie może utrzymać pisma. Nakłady finansowe są nieproporcjonalnie wyższe – mówi ks. Krzysztof Ołdakowski, redaktor naczelny dziennikowi „Rzeczpospolita”. „Przegląd Powszechny” z papierowego wydania przechodzi na portal deon.pl. Jezuita chcą dalej promować miesięcznik, ale już tylko w formie elektronicznej.

Podobna sytuacja dotknęła niedawno palotynów, którzy zamknęli miesięcznik „Miejsca Święte”. Miał on inny charakter, informacyjno-edukacyjny, a jego wydawanie związane było z prowadzeniem przez zakon biura pielgrzymkowego.

Bardzo poważne trudności przeżywa miesięcznik katolicki „Więź”, sztandarowe pismo tzw. katolicyzmu otwartego, które wychodzi od 1958 r. – Jest bardzo źle pod względem finansowym, ale nie przewiduję, by nastąpiło zamknięcie pisma – mówi redaktor naczelny Zbigniew Nosowski w rozmowie z „Rzeczpospolitą”.

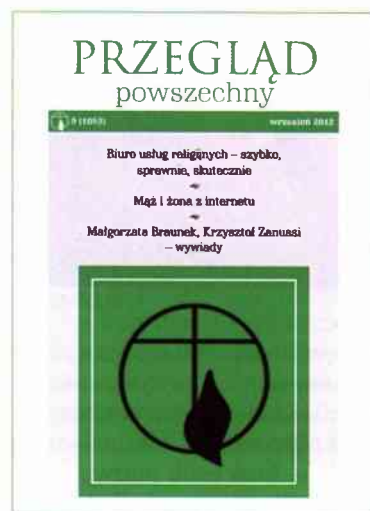
Problem przeżywa też miesięcznik „List”. Jego nakład waha się w granicach 14 tys., ale i to jest za dużo. – Walczymy o przetrwanie – przyznaje Elżbieta Konderak, redaktor naczelna. – Potrzebne nam wsparcie w dotarciu do czytelników ze strony Kościoła, biskupów i proboszczów. W tej chwili sprzedajemy pismo w jednej piątej parafii, gdybyśmy mogli sprzedawać je w połowie kiosków parafialnych, nie mielibyśmy deficytu.

Jaka jest przyczyna tego stanu rzeczy? „Brak możliwości

sprzedawania wszystkich pism kościelnych (uznanych przez Kościół hierarchiczny, z asystentem kościelnym) czy katolickich w kioskach parafialnych w całej Polsce to jeden z powodów problemów finansowych katolickich miesięczników. Nie ma takiej możliwości, gdyż to biskupi decydują, które pisma są sprzedawane w ich diecezjach. Powodów kłopotów katolickich miesięczników jest więcej. I nie są one wynikiem jedynie generalnych zmian na rynku mediów wywołanych rozwojem Internetu. – W Polsce nigdy nie było tradycji katolicyzmu intelektualnego, który by się przekładał na popyt tego typu pism – twierdzi ks. Ołdakowski. – Zawsze bardziej popularne od pism intelektualnych były pisma pobożnościowe – podaje Rzeczpospolita.

Natomiast kwartalnik „Frona” ukazuje się regularnie, co trzy miesiące. Sprzedaje się nieźle, choć również odczuwa, że rynek czytelników katolickiej prasy jakby się kurczył. Może to przez sekularyzację, która penetruje umysły Polaków w bardzo silnym stopniu. Potrzeba po prostu większej ewangelizacji mediów, a nie nastawienia czysto marketingowego.

za sm/Rzeczposp.

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ I nie ma już krajowych zespołów w europejskich pucharach. Blisko była Legia, która długo prowadziła 1:0, by przegrać z norweskim Rosenborgiem 1:2 i odpadć. Śląsk nie sprostał Hanowerowi i przegrał 1:5.

☺ Po 3 kolejkach niespodziewanym liderem ekstraklasy jest Łódzki Widzew, który dzieli to miejsce z Legią. Obydwa zespoły mają komplet punktów. Wyniki 3 kolejki ekstraklasy: Piast Gliwice – Pogoń Szczecin 1:0, Wisła Kraków – Polonia Warszawa 1:3, Korona Kielce – Lechia 0:1, Widzew – PGE GKS Białystok 1:0, Jagiellonia Białystok – KGHM Zagłębie Lubin 0:0, Lech Poznań – Górnik Zabrze 0:0; Śląsk Wrocław – Ruch Chorzów 1:0, Legia Warszawa – Podbeskidzie 3:1.

☺ Polacy za granicą. Artur Sobiech, strzelec dwóch bramek dla Hannoveru 96 w meczu z VfL Wolfsburg (4:0) znalazł się w jedenaście drugiej kolejki Bundesligi niemieckiego periodydu „Kicker”. Piotr Celeban zdobył swoją drugą bramkę dla FC Vaslui (liga rumuńska). Recreativo Huelva (II liga hiszpańska) to nowy klub Pawła Brożka, który przeniósł się tu z Trabzonsporu po nieudanym wypożyczeniu do Celticu. Z kolei inny nasz reprezentant – Sebastian Boenisch negocjuje z Borussią Dortmund, a w grę wchodzi jeszcze Celtic. Nieciekawie wygląda natomiast przyszłość Patryka Maćkiewicza w tureckim

Eskisehirsporze. „Maty” kolejny mecz przesiedział na ławce rezerwowych i nic nie zapowiada zmiany. Pierwsze punkty w sezonie stracili piłkarze Borussii Dortmund. Mistrzowie Niemiec tylko zremisowali w wyjazdowym meczu w Norymberdze 1:1, ale gola dla Borussii zdobył Kuba Błaszczykowski.

☺ Stanisław Levy został nowym trenerem piłkarzy Śląska Wrocław. 54-letni Czech zastąpi na stanowisku Oresta Lenczyka, który miał ostatnio problemy w „porozumieniu się” z zawodnikami, co odbijało się na wynikach zespołu. Trenera zmienia także Lechia Gdańsk.

☺ Bardzo słaba sprzedaż biletów na mecze eliminacji MŚ polskiej reprezentacji może wskazywać, że kibice mają już dość oglądania kolejnych porażek naszych kopaczy. Niewiarę w piłkarzy prezentują także Polsat i TVN, które nie są zainteresowane transmisjami meczy kadry. Z kolei TVP podobno na takie transmisje nie stać. Wszystko wskazywało więc na to, że np. transmisji meczu eliminacyjnego z Czarnogorą w tv nie będzie...

☺ Mecz piłki nożnej pomiędzy zespołami Warty i Pogoni Lwów zainaugurował 12 września XV Dni Lwowa i Kresów w Poznaniu.

☺ Polacy pokonali Szwajcarów 11:67 (32:16, 24:16, 28:26, 27:9) w meczu eliminacji mistrzostw Europy koszykarzy i zachowują szansę na awans do finałów.

☺ Agnieszka Radwańska (nr 2.) po porażce z Włoszką Robertą Vinci (20.) 1:6, 4:6 odpadła w 4. rundzie wielkoszlemowego US Open. Natomiast Marcin Matkowski i czeska tenisistka Kveta Peschke awansowali do półfinału miksta pokonując Sanie Mirzę z Indii i Brytyjczyka Colina Fleminga 6:3, 7:5.

☺ Maciej Kot (AZS Zakopane) został w Wiśle międzynarodowym mistrzem Polski w skokach narciarskich na igelcie. Wyprzedził Krzysztofa Bieguna (SSR i ZS Sokół Szczyrk/SMS Szczyrk) i Kamila Stocha (AZS Zakopane).

☺ Grzegorz Proksa w walce z Giennadijem Gołowkinem zobaczył jak wiele jeszcze brakuje mu, by znaleźć się na światowym szczycie. Proksa przegrał z Kazachem przez nokaut w 5 rundzie walkę o pas federacji WBA w wadze średniej.

☺ Polscy żużlowcy – juniorzy zdeklasowali rywali i zdobyli złote medale w rozegranym na torze w Gnieźnie finale drużynowych mistrzostw świata juniorów. Drugie miejsce zajęli Australijczycy, a na najniższym stopniu podium stanęli Szwedzi.

☺ Reprezentacja USA pokonała Europejczyków 34:7 w pokazowym meczu futbolu amerykańskiego na Stadionie Narodowym w Warszawie. Spotkanie oglądała rekordowa dla tej dyscypliny w Polsce liczba ponad 25 tysięcy widzów.

Le message commun

La visite de Cyrille Ier en Pologne est considérée comme un événement historique.

Le patriarche de Moscou et de toute la Russie, Cyrille Ier, a effectué un voyage en Pologne du 16 au 19 août, où il a rencontré les chrétiens orthodoxes de notre pays, mais pas seulement. La visite a eu lieu sur invitation du métropolite Sawa de Varsovie, primat de l'Église orthodoxe autocéphale polonaise qui compte un demi-million de fidèles dans le pays. Mais cette visite a aussi été un prétexte pour une rencontre et un rapprochement avec l'Église catholique polonaise. Elle a été qualifiée d'historique, car c'est la première fois dans l'histoire qu'un patriarche de l'Église orthodoxe russe vient en Pologne. Dans son périple, celui-ci a d'abord visité Varsovie, puis s'est rendu à Białystok, où se trouve le foyer le plus important de l'orthodoxie polonaise, et enfin dans l'est du pays, près de Siemiatycze en Podlachie, où il a présidé, le dimanche, devant des dizaines de milliers de pèlerins, les célébrations de la fête de la Transfiguration du Sauveur, au monastère Saintes-Marthe-et-Marie sur le Mont Grabarka, le sanctuaire le plus important pour les orthodoxes polonais, l'équivalent de Częstochowa pour les catholiques. Cyrille Ier est l'actuel chef de l'Église orthodoxe russe, élu en janvier 2009 pour succéder au patriarche Alexis II, décédé en décembre 2008. Né en 1946, il entre en 1965 au séminaire de Leningrad, sa ville natale, puis y fait des études brillantes à l'Académie de théologie qu'il termine en 1970. En 1969, il devient moine et est ordonné prêtre. Il entame alors sa carrière ecclésiastique. Pendant quelques années, il enseigne la théologie, puis représente l'Église orthodoxe russe au Conseil œcuménique des Églises. En 1976, il devient évêque de Viborg, puis en 1988, archevêque de Smolensk et de Kaliningrad, et métropolite en 1991. Il a occupé de nombreux postes au sein de l'Église russe et l'a représentée dans des institutions internationales ; il est considéré comme un homme ouvert ; il a reçu de nombreuses distinctions honorifiques à l'étranger où il a effectué de nombreux voyages, notamment en Pologne, avant son élection. En 2005, il a représenté l'Église orthodoxe russe à l'enterrement du pape Jean-Paul II, puis à l'intronisation du pape Benoît XVI. On lui reproche d'entretenir des relations étroites avec le pouvoir russe, notamment avec Vladimir Poutine. On lui reproche également d'avoir collaboré avec le KGB, à partir des années soixante-dix, ce qui lui aurait permis de faire carrière et de voyager à l'étranger. C'est la raison pour laquelle sa visite en Pologne n'a pas toujours été bien reçue, notamment chez certains conservateurs qui mettent en doute la sincérité de sa démarche. Mais qu'on le veuille ou non, il existe une réalité postsoviétique de la Russie actuelle, et il faut parfois composer avec elle si on veut avancer. Le point le plus important du programme de la visite a été la signature, au Château royal de Varsovie, par le patriarche Cyrille Ier et par le président de la Conférence des évêques de Pologne, monseigneur Józef Michalik, d'un document élaboré par les deux Églises. C'est un message commun adressé aux peuples polonais et russe, aux fidèles et aux personnes de bonne volonté qui ouvre la voie

à la réconciliation en en posant les conditions que sont le dialogue fraternel, la renaissance de la confiance mutuelle et le pardon qui n'est pas oublié mais « renoncement à la vengeance et à la haine ». En outre, on ne peut pas construire un avenir solide sans une connaissance objective du passé. Le document appelle les historiens et les spécialistes à faire un travail de mémoire, afin d'établir la vérité d'une manière incontestable, de lever les doutes et de dépasser les stéréotypes négatifs. Dans les sociétés marquées par le sécularisme, l'indifférence religieuse et le consumérisme, la promotion de l'avortement, de l'euthanasie et du mariage de personnes de même sexe, constitue de nouveaux défis auxquels les deux Églises doivent faire face et trouver des réponses communes, basées sur l'Évangile et son témoignage. Les Églises doivent avoir leur place dans la société et doivent avoir leur mot à dire dans les questions de valeurs morales ou de défense de la famille. Elles doivent aussi lutter contre la démoralisation des jeunes. Ce message, qui est un travail commun entre deux Églises pour deux pays, possède un évident caractère universel, valable pour toute l'Europe et même le monde entier. Le pape Jean-Paul II a qualifié les deux confessions chrétiennes de poumons par lesquels l'Europe devait respirer. Il a beaucoup fait pour le rapprochement entre l'Église d'Occident et celle d'Orient, mais il n'a pas achevé son œuvre. Toutefois, les jalons qu'il a posés commencent à donner des effets et nul doute que son esprit était présent à l'occasion de la signature du message. Même si les politiciens ont tenté de tirer la couverture à eux en cherchant à l'instrumentaliser à des fins politiques, la démarche commune des deux Églises est avant tout religieuse, car elles cherchent la réconciliation dans l'esprit de l'Évangile, au nom du Christ Ressuscité. Quand enfin on aura mieux fait connaissance, qu'on se sera parlé en toute sincérité, qu'on aura prié ensemble, qu'on aura une vision objective de la réalité du passé, qu'on aura confiance, alors il sera temps pour chacun de dire « Je te pardonne et je te demande pardon ». □

Zaproszenie na Pielgrzymkę do Dadizelle

Związek Bractw Różańcowych we Francji zaprasza w imieniu Ks. dyr. Ryszarda Kaczora i Zarządu oraz Związku Polek, Mężów Katolickich i Katechetów na uroczystą Pielgrzymkę w czwartek 20 września 2012 do Dadizelle (Belgia):

- Msza św. o godz. 10.30. - Przerwa obiadowa. - Nabożeństwo Różańcowe o godz. 15.

Przybądźmy licznie, aby z Maryją rozpocząć nowy rok pracy. Zapisy zgłaszać proszę u prezesek poszczególnych Kół Różańcowych. □

Stanisława Napora - Sekretarka Związku

Kościół domem życia, wiary i miłości

ciąg dalszy ze str. 5

Podjmując refleksję nad wychowaniem we wspólnotcie Kościoła, który jest naszym domem, warto przywołać przykład Świętej Rodziny, a zwłaszcza to wydarzenie, kiedy dwunastoletni Jezus zgubił się w Jerozolimie w czasie Święta Paschy. Niepokoń spowodowany zaginięciem Jezusa, Maryja i Józef przeżywali razem. Wspólnie też poszukiwali zagubionego Dziecka. Świadczą o tym słowa, jakie zatroskana Matka kieruje do swego Syna odnalezionego po trzech dniach poszukiwań: „Oto ojciec Twój i ja z bólem serca szukaliśmy Ciebie” (Łk 2,48). Stwierdzenie: „ojciec Twój i ja” wskazuje na to, że małżonkowie – Maryja i Józef – wspólnie dzielili troskę o Jezusa i wspólnie uczestniczyli w Jego wychowaniu. Czyż nie można doszukać się tu kolejnej ważnej wskazówki dla wszystkich rodziców podejmujących troskę o wychowanie dzieci? Zarówno ojciec, jak i matka, wbrew niektórym schematom, powinni w równym stopniu brać odpowiedzialność za wychowanie dziecka.

Zauważmy, że Maryja i Józef, na co dzień przebywali z Jezusem i mieszkali z Nim w nazaretańskim domu. Uczestniczyli także w życiu religijnym wspólnoty, do której należeli. Włączali się w istniejące wówczas formy tego życia i stopniowo wprowadzali w niedorastającego Jezusa: podejmowali razem praktyki religijne, uczestniczyli w pielgrzymkach do Jerozolimy, nawiedzali świątynię, prowadząc do niej Jezusa. Wynika z tego, że świadectwo życia religijnego rodziców ma istotne znaczenie w wychowaniu dziecka.

Jedność i świętość małżeństwa jest stałą troską Kościoła. Jej zasadność staje się jeszcze wyraźniejsza, gdy małżonkowie są rodzicami. Niestety, coraz większy problem społeczny stanowi wzrastająca liczba rozpadających się małżeństw, co ma niekorzystny wpływ na wychowanie i przyczynia się do negatywnych przeżyć dzieci i młodzieży. Bardzo ważnym elementem wychowania w rodzinie jest, bowiem stabilizacja i poczucie bezpieczeństwa, jakiego powinno doświadczać dziecko. Pragniemy, więc uwrażliwić duszpasterzy na sprawę pogłębionego przygotowania narzeczonych do sakramentu małżeństwa oraz zadań związanych z macierzyństwem i ojcostwem.

3. Wychowanie w miłości do Kościoła

W kontekście opinii podważających wartość i znaczenie Kościoła, coraz częściej obecnych w dyskusji społecznej, jest dziś szczególnie istotne, abyśmy, jako ludzie wierzący sami byli świadomi, czym jest Kościół i jak ważne jest nasze miejsce w tej wyjątkowej wspólnotcie.

Nieocenioną pomocą w kształtowaniu serc młodego pokolenia jest katechizacja. Od ponad dwudziestu lat jest ona obecna w polskich szkołach oraz przedszkolach i z powodzeniem wspomaga wychowawczą funkcję szkoły. Doświadczenie tego czasu świadczy o tym, że nauczanie religii w szkole sprzyja pełnemu rozwojowi młodego

człowieka. Katecheza wzbogaca nasz edukacyjny krajobraz o nowe treści, a także, o czym nie można zapomnieć, posiada silny wymiar wychowawczy, wnosząc w życie szkoły i jej uczniów głęboko zakorzoną inspirację oraz motywację w kształtowaniu dojrzałych osobowości. Dzisiaj, u progu nowego roku szkolnego, dziękujemy katechetom za wielkodusznie podejmowaną troskę o mądre i staranne wychowanie. Czynimy to tym bardziej, że ich wysiłki nie zawsze są należycie dostrzegane i doceniane. Dlatego po raz kolejny apelujemy o zapewnienie właściwego miejsca religii w nauczaniu szkolnym.

Drodzy Bracia i Siostry, poszukując odpowiedzi na pytanie: jak dziś wychowywać, przywołaliśmy Świętą Rodzinę z Nazaretu, stanowiącą wzór domowego Kościoła. Zauważmy, że Maryja i Józef, którym Bóg powierzył wychowanie swego Syna, nie byli pozbawieni codziennych problemów. Wstuchiwali się jednak w głos Boga i otwierali na Jego obecność. Zwiastując Maryi, że zostanie Matką Zbawiciela, Anioł zwraca się do Niej słowami: „Nie bój się Maryjo...” (Łk 1,30). Podobnie św. Józef słyszy: nie bój się! (por., Mt 1,20). Każdy wychowawca przeżywa nieraz obawy, jakie towarzyszą komuś, kto czuje ciężar odpowiedzialności związanej z wychowaniem. Warto w takiej sytuacji zaufać Bożej Opatrzności! Jak czuwała Ona nad Świętą Rodziną, tak również nie opuści i nas w tym, co składa się na codzienny trud wychowania.

Kochani Rodzice, prosimy, abyście od najmłodszych lat budowali więź swoich dzieci z Kościołem, który jest naszym wspólnym domem. Wychowujcie, zatem dzieci w duchu zaufania do Kościoła i wskazujcie im ich własne miejsce w tej Chrystusowej wspólnotcie. Dołóżcie starań, aby Wasze rodziny stawały się Kościołem domowym. Niech w nim wypełnia się misja nauczania, uświęcania i wzajemnej służby. Dziękujemy z całego serca za Waszą troskę o wychowanie dzieci w wierze Kościoła i zapewniamy, że w tym dziele towarzyszymy Wam wsparciem i modlitwą.

Umiłowani w Chrystusie, Siostry i Bracia, zachęcamy wszystkich do włączenia się w przeżywanie II Tygodnia Wychowania. Niech to będzie przede wszystkim czas wspólnej modlitwy, a także pogłębionej refleksji na temat wychowania. Zaproszenie to kierujemy zwłaszcza do rodziców, duszpasterzy, nauczycieli i wychowawców, do osób odpowiedzialnych za stan polskiej edukacji, do samorządowców i wszystkich ludzi dobrej woli, którym zależy na wychowaniu przyszłych pokoleń Polaków.

Przyzywając wstawiennictwa Najświętszej Maryi Panny i św. Józefa – Wychowawców Syna Bożego, a także św. Stanisława Kostki, patrona młodych Polaków, zachęcamy do modlitwy w intencji dzieci i młodzieży, rodziców i wychowawców o jak najowocniejsze przeżycie nowego roku szkolnego i zbliżającego się II Tygodnia Wychowania. Wszystkim udzielamy pasterskiego błogosławieństwa. □

Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce

Kłopoty z nauką historii

Bogdan Dobosz

Okazuje się, że podobne kłopoty z nauką historii jak w Polsce mamy i we Francji. Także i tutaj historia spychana jest na margines i następuje degradacja tej dyscypliny nauki. Zdaje się więc, że może chodzić o jakiś ogólnounijny „trend”.

W tym roku wszedł w życie nad Sekwaną nowy program nauczania, który redukuje liczbę godzin historii, a nawet w pewnych przypadkach likwiduje jej nauczanie w ostatniej klasie. Z obowiązkowego programu znika historia i geografia w klasach licealnych o profilu nauk ścisłych.

Niekorzystnym zmianom ulega także program. By oddać sprawiedliwość, warto zauważyć, że tym razem za „reformy” nie można obciążać rządzących socjalistów, bo owe przygotowanie jeszcze za rządów Sarkozyego i jego ministra oświaty Luca Chatela.

W nauce historii tradycyjny jej wykład zaczyna zastępować aspekt wielokulturowości i oderwania od jakiegokolwiek aksjologii. Znany profesor historii Laurent Wetzel mówi w związku z tym nawet o „mordowaniu” przedmiotu. W imię poprawności politycznej redukuje się lub w ogóle unika pokazywania roli

jednostki w dziejach. Wielkimi nieobecnymi są np. król Clovis, św. Ludwik, Ludwik XIV, czy Napoleon.

Do tej pory nauczanie historii we Francji (od czasów masonskiego ministra oświaty Juliusza Ferry'ego w latach 80. XIX wieku) było opowieścią o republikańskich bohaterach. Od wodza Gallów Wersyngoteryksa po prezydenta Clemenceau. Wspólnym elementem zarówno dla czasów monarchii, republiki, czy cesarstwa było jednoczenie Francuzów wokół idei państwa. Historia przez lata miała charakter państwowotwórczy. W epoce Unii Europejskiej najwyraźniej ten rys nauczania jest już niepotrzebny. Mało tego. Historia zaczyna być w procesie wychowawczym „nowego człowieka Europy” pewną przeszkodą. Za dużo tu nauki o patriotyzmie, zbyt często też podmiotem dziejów jest naród. W nowych programach – jak pisał niedawno w „Le Figaro” znany historyk Jean Sevilla – zaczyna dominować

Smakować język jak wino

Co najmocniej kształtuje nasz język?

ciąg dalszy ze str. 9

– Poliszczynę współczesną, taki, a nie inny sposób wystawiania się, wciąż kształtują media i nic nie jest w stanie z nimi konkurować. Jeśli gdzieś pojawi się temat uznany za nośny, natychmiast podejmują go inne kanały. Choćby słynna sprawa Ukrainek. Nie chodzi już o to, że podjęty ją wszystkie media, ale każdy, kto wypowiada się gdzieś na blogu, uznat za niezbędne odniesienie się do audycji panów Wojewódzkiego i Figurskiego. Oczywiście są to sprawy, które mają żywotność kilku tygodni i potem wszyscy o nich zapominają.

A co jest trwalsze?

– Wciąż są to sprawy funkcjonujące w najbliższym otoczeniu, w rodzinie. Na szczęście, wciąż jest to moim zdaniem najbardziej wpływowe środowisko, nie tylko językowo. To ważne, bo tu się właśnie rozgrywa ta historyczna sztafeta pokoleń. Nawet jeśli relacje bywają luźniejsze niż kiedyś, to są podtrzymywane.

Czyli dzieci wciąż mówią językiem rodziców?

– Tak. I rozumieją język dziadków. Mnie to bardzo cieszy, choć nie brak w Polsce ludzi, którzy uważają, że to właśnie musimy zmienić! Że nie zbudujemy nowoczesnego społeczeństwa, jeśli nie rozerwiemy tej względnej ciągłości.

Na ile nasz język kształtują komunikatory, blogi i portale społecznościowe?

– Wywołują reakcje stadne. Chodzi nie tylko o to, że wszyscy mówią i piszą to samo. Repertuar sposobów reagowania słownego, jaki obserwujemy w dużej grupie, na przykład na stadionie, w komentarzach na forach, sprowadza się do niewielkiego zbioru kilku słów, często dosadnych. Tam ten skromny repertuar zostaje nieco wzbogacony (niektórzy powiedzą – zubożony) przez emotikony. Natomiast jeśli chodzi o platformy blogowe, to w dużej mierze są one zdominowane przez ludzi mających wielką potrzebę wyrażania swoich opinii i emocji. Nie chciałbym używać w odniesieniu do części tych tekstów deprecjonującego określenia „grafomania”, ale... przecież grafomani też bywają sympatyczni, a nawet genialni.

Język cały czas się zmienia. Jakie słowa nieodwołalnie zniknęły z polszczyzny?

– Najczęściej te dotyczące przedmiotów, których już się nie używa, takich jak stalówka czy obsadka. Krótki żywot mają też młodzieżowe określenia. Czy dla pana słowo „klawo” jest jeszcze zrozumiałe?

Tak, ale raczej z książek Niziurskiego czy Ozogowskiej niż języka mówionego. Z użycia wyszło słowo „wapniak”, na określenie osoby starszej.

– Teraz mówi się raczej „niełoperz”. A „wciskanie kitu”? Albo „wypchaj się trocinami”?

Panie profesorze! Tak mówił Ludwik Waryński do Róży Luksemburg.

– No, powiedzmy: Reymont do Rodziewiczówny, bo Róża była dziewczynką, kiedy Waryński siedział już w Szlisselburgu. Ale wróćmy do naszego wątku: Entuzjastyczny epitet „bombowy” też już jest nieświeży, ale „obłądny” – jeszcze na czasie. Albo „masakra”.

A to już wpływ kina. I kilku milionów widzów, którzy oglądali komedię „Testosteron”.

– Nie znam przyczyny kariery tego słowa, ale potwierdzam jego popularność. Tu świadomie i celowo, dla żartu, jest ono używane niezgodnie z jego pierwotnym znaczeniem. Ale mamy też niestety zmienianie znaczeń na serio. Teraz słowo „agresywny” nie oznacza „dokonującego agresji”, tylko „intensywność”. Wyraz „oportunistą” bywa używany błędnie w znaczeniu „ktoś, kto stawia opór”, a nie „człowiek pozbawiony zasad moralnych, przystosowujący się do sytuacji”. Media skutecznie popularyzują takie przeinaczanie. Autorzy poradników najpierw protestują i piętnują, ale w końcu poddają się, jak na przykład przy słowie „pasjonat” i zgadzają się, by zamiast złośnika nazywać tak kogoś, „kto lubi coś pasjami”.

A czego Pan Profesor nie akceptuje w językowych obyczajach?

– Jestem z pokolenia, które nie mówiło do swojej mamusi czy tatusia, cioci czy wujka na ty. I nie może pogodzić się z tym, żeby wszyscy nagle do niego tak się zwracali. „Dostałeś dwie wiadomości”. „Proponujemy ci nową ofertę”. Itd., itp.

Więc co Pan robi w takich sytuacjach?

– Rozumiem, że ta zmiana kulturowa już się dokonała. Nie próbuję więc edukować wnuka mówiącego: „dziadku, ryba ci bierze!”. Co nie zmienia mojego stosunku do takich obyczajów językowych.

Prof. Walery Pisarek – językoznawca i prasoznawca. Honorowy prezes Rady Języka Polskiego. Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II w Krakowie. Doktor honoris causa Uniwersytetu Śląskiego.

aspekt mondializacji, otwarcia granic, różnorodności i wielokulturowości. Sevilla zauważa, że nie ma otwarcia na innych bez znajomości siebie samych i swojej historii.

Walka z nauczaniem historii nie jest łatwa. Ponad 80% Francuzów deklaruje zainteresowanie minionymi dziejami. Pewnie dlatego do odcinania społeczeństwa do przeszłości wybrano inne metody. Historię Francji coraz bardziej się „koryguje” i „poprawia”. Obecnie trudno znaleźć już w podręcznikach cokolwiek o roli marszałka Filipa Petaina w bitwie pod Verdun. Aspekt jego późniejszej roli w Vichy cenzuruje jego wszystkie pozytywne. W tekstach źródłowych o Verdun nie ma wypowiedzi żadnego francuskiego generała, ale jest za to niemiecki dowódca gen. Falkenhayn (urodzony zresztą w Grudziądzu). Historię koryguje się także w imię bieżącej polityki. I wojna światowa poświęca obecnie duży rozdział ludobójstwu Ormian i nie trudno zgadnąć, że ma to związek z niedawnym zajęciem się tym antytureckim tematem przez miejscowy parlament. II wojna światowa to obowiązkowo obozy koncentracyjne i holocaust, Stalingrad i bitwa na Pacyfiku. Niewiele za to znajdziemy już o kluczowym dla dziejów Francji lądowaniu aliantów

w Normandii. Przy okazji, w imię unowocześniania metod nauki, żongluje się w najlepsze chronologią. Rozdział o Vichy i ruchu oporu znajdziemy tuż po... „integracji europejskiej” i wojnie w Zatoce Perskiej. Jak zauważa Jean Sevilla (swoją drogą autor doskonałej książki o politycznej poprawności w historii), historia ma odpowiedzieć na pytania – skąd pochodzimy?, kim jesteśmy?, dokąd idziemy? – a przyszłości i rozwoju tej nauki nie mogą określać żadne dyrektywy oświatowego ministerstwa... □

Jesień na „zielonej wyspie”?*ciąg dalszy ze str. 7*

Po prawej stronie „Solidarna Polska” zgłasza, że postulaty pis zostały jej „ukradzione”. Natomiast szef Polskiego Stronnictwa Ludowego, Waldemar Pawlak oświadcza, że „dzisiaj potrzebne jest doskonalenie i utatwienie działalności gospodarczej, a nie rewolucyjne przeobrażenia”. Najbardziej merytorycznie wyglądają jeszcze komentarze, o dziwo, polityków postkomunistycznego SLD (Sojuszu Lewicy Demokratycznej). Krytykują Jarosława Kaczyńskiego, ale odnoszą się poważnie do propozycji i chcą

nad nimi nawet debaty. Można by uznać to za pewien postęp w polskiej polityce, gdyby nie to, że ze strony postkomunistów nie jest to także nic innego jak polityczna „tatyka”. Trudno bowiem być w opozycji i jednocześnie nie przyjmować jej rozsądnych postulatów. Jednym słowem, nie ważne co głosi, ale ważne kto. Należy się obawiać, że tego typu postawę zweryfikuje już nawet nie jesień na „zielonej wyspie”, ale rysująca się na horyzoncie zima. Z tym, że wtedy już może być za późno, bo rośliny przemarną i żadna kuracja zieleni nie przywróci... □

Jak się leczyć, to tylko jako nielegalny emigrant?

Francuski system opiekuńczości państwa rodzi paradoksy, które nawet w polskiej służbie zdrowia trudno sobie wyobrazić. Chodzi o tzw. pomoc medyczną państwa (AME) dla nielegalnych emigrantów, którzy znaleźli się we Francji i nie mają środków na leczenie. System ten wprowadził w 1999 roku socjalistyczny premier Jospin. Od tego czasu wydatki państwa rosną z tego powodu wręcz lawinowo i przyczyniają się do znacznego pogłębiania deficytu. W ciągu ostatnich 12 lat państwowe wydatki wzrosły trzykrotnie.

Z pomocy medycznej skorzystało w ubiegłym roku 200 tys. nielegalnych emigrantów, na co państwo musiało wydać 640 mln euro. Prawo do skorzystania z AME ma każdy nielegalnie przebywający we Francji cudzoziemiec, o ile przebywa tu dłużej niż 3 miesiące, może udokumentować jakoś swoją tożsamość i zadeklaruje, że jego dochody nie przekraczają sumy 661 euro miesięcznie (w rzeczywistości dość często są one znacznie wyższe). Od tego momentu można już się zacząć leczyć... Jednak w odróżnieniu od normalnie „ubezpieczonego” Francuza, ów obcokrajowiec, któremu przyznano „Medyczną pomoc państwa” nie płaci nic. Zwyczajny ubezpieczony (jeśli nie ma wykupionego przez siebie dodatkowego ubezpieczenia) jest zmuszony pokrywać z własnej kieszeni część kosztów lekarstw, wizyt lekarskich, czy pobytu w szpitalu. Beneficjent AME nie płaci nic. Mało tego. Jest nawet lepiej traktowany. Ponieważ koszty jego leczenia pokrywa w całości tak pewny płatnik jakim jest państwo, lekarze liczą sobie więcej za wizytę (np. dodatkowe badania), zapisują droższe lekarstwa (niech zarobi i farmaceuta), szpitale przedłużają pobytu takich chorych, a nawet fakturują je wg. innych, także wyższych stawek. Kontrola tylko 7% beneficjentów „pomocy państwa” wykazała, że w 51% przypadków doszło do oszustw i nadużyć. Jeszcze w 2000 roku przeznaczano z budżetu na wydatki związane z AME około 75 mln euro. Z pomocy takiej skorzystało wówczas 73 tys. osób. Od

tego czasu „nielegalników” specjalnie nie przybyło, ale wieść o darmowym leczeniu rozeszła się szeroko, więc po AME obecnie zgłasza się 220 tys. osób, z czego połowa w Paryżu i podparyskim departamencie Seine-Saint-Denis. □

Bogdan Usowicz

Milczenie i słowo*ciąg dalszy ze str. 2*

Jeśli Bóg mówi do człowieka także w milczeniu, to także człowiek odkrywa w milczeniu możliwość rozmawiania z Bogiem i o Boga. „Potrzebujemy milczenia, które staje się kontemplacją, pozwalającą nam wejść w milczenie Boga i w ten sposób dotrzeć tam, gdzie rodzi się Słowo, Słowo odkupieńcze” (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie sesji plenarnej Międzynarodowej Komisji Teologicznej, 6 października 2006). Mówiąc o wielkości Boga nasz język okazuje się zawsze nieodpowiedni i w ten sposób otwiera się przestrzeń milczącej kontemplacji. Z tej kontemplacji rodzi się w całej swej wewnętrznej mocy pilna potrzeba misji, przemożna potrzeba „oznajmiania tego, cośmy ujrzeli i ustyszeli” (por. 1 J 1, 3). Milcząca kontemplacja pozwala nam się zanurzyć w źródle Miłości, które nas prowadzi ku naszemu bliźniemu, by odczuć jego ból i dać mu światło Chrystusa, Jego orędzie życia, Jego dar całkowitej miłości, która zbawia.

W milczącej kontemplacji ujawnia się następnie jeszcze silniej to odwieczne Słowo, poprzez które został stworzony cały świat i pojmujemy się ów plan zbawienia, który Bóg realizuje za pośrednictwem słów i gestów w całej historii ludzkości. Jak przypomina Sobór Watykański II, Boże objawienie urzeczywistnia się „przez czyny i słowa wewnętrznie z sobą powiązane, tak że czyny dokonane przez Boga w historii zbawienia ilustrują i umacniają

naukę oraz sprawy słowami wyrażone, słowa zaś obwieszczają czyny i odstaniają tajemnicę w nich zawartą” („Dei Verbum”, 2). Ten plan zbawienia ma swój szczyt w osobie Jezusa z Nazaretu, pośrednika i pełni całego Objawienia. On nam ujawnił prawdziwe oblicze Boga Ojca a przez swój krzyż i zmartwychwstanie przeprowadził nas z niewoli grzechu i śmierci do wolności dzieci Bożych. Podstawowe pytanie dotyczące sensu życia człowieka znajduje w tajemnicy Chrystusa odpowiedź zdolną obdarzyć pokojem niespokojne ludzkie serce. Z tej tajemnicy rodzi się misja Kościoła i to ta tajemnica pobudza chrześcijan do głoszenia nadziei i zbawienia, do świadczenia o tej miłości, która promuje ludzką godność i buduje sprawiedliwość i pokój.

Słowo i milczenie. Wychowanie siebie do komunikowania oznacza nauczenie się słuchania, kontemplacji, a nie tylko mówienia. Jest to szczególnie ważne dla tych, którzy podejmują ewangelizację: zarówno milczenie jak i słowo są istotnymi i nieodłącznymi elementami działań Kościoła w dziedzinie środków przekazu, by na nowo głosić Chrystusa we współczesnym świecie. Maryi, której milczenie „słucha i sprawia, że owocuje Słowo” (Modlitwa podczas spotkania z młodzieżą włoską w Loreto, 1-2 września 2007) zawierzam całe dzieło ewangelizacji, jakiego Kościół dokonuje poprzez środki społecznego przekazu.

Benedictus PP XVI

Z blogu red. Macieja Morawskiego – maciejmorawski.blox.pl

fot. A. Zawadzka

28 sierpnia 2012

Dowiaduję się od Marcina Libickiego, że jego syn (od siebie dodam cieszący się wielkim prestiżem, ofiarny i odważny) senator Jan Filip Libicki jest przewodniczącym Parlamentarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji Chrześcijan na Świecie. To dobra wiadomość. Otwiera on Polsce możliwość spełnienia swej katolickiej powinności i odegrania wielce pozytywnej roli w walce o los wyznawców Chrystusa, od czasów Apostołów obecnych na Bliskim Wschodzie! Jak już w tym dzienniku pisałem, wierzę, iż w oparciu o polski – jakże szlachetny Episkopat, rozwinięty wychodzący z Polski, wspólna katolicko-prawosławna akcja międzynarodowa pod znakiem troski o wiernych (i o ich świątynie) Syrii, Cypru, Egiptu itd. Stawiam tu właśnie na Jana Filipa Libickiego i na prawosławnego postać Eugeniusza Czykwina, a także na ks. prof. Marka Starowieyskiego, słynnego patrologa i znawcę chrześcijaństwa antycznego. Liczę również na zawsze dynamiczny Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Teraz, na kilka dni przed jakże potrzebną, lecz ryzykowną (niewielkie, lecz ruchliwe grupy islamskich fanatyków i terrorystów mogą stanowić zagrożenie) podróżą Ojca Świętego do Libanu (14-16 września) sprawa jest szczególnie aktualną. Wszak Polacy nie od dziś wiernie, zawsze wiernie stoją przy Papieżu. Ta papieska wizyta, która przebiegnie także w atmosferze dialogu międzyreligijnego, winna zaowocować – wiedzioną przez polskich katolików w porozumieniu z Patriarchą Cyrylem – akcją wzmożonego i czynnego zainteresowania losem Chrześcijan Bliskiego Wschodu. Dorzucę tu, iż ci Chrześcijanie to na ogół ludzie wysoce uzdolnieni i bardzo

sprawni. Fanatycy islamscy, którzy wielu z pośród nich „wypłoszyli” n.p. z Iraku, pozbyli się świetnych fachowców, zubożyli swój kraj...

Wracając do nadchodzącej wizyty Ojca Świętego w Libanie, to podkreślę, że w tym kraju prężnie działa miejscowe stowarzyszenie Wspólnota Polska i ukazuje się godny uwagi miesięcznik POLSKIE CEDRY. Jestem przekonany, że polscy dziennikarze, którzy będą obsługuwać wrześniową wizytę tam Benedykta XVI, skorzystają z okazji by przedstawić mam los libańskich rodaków i rodaczek..., by nawiązać także do starych więzów Polska-Liban, np. do 3-miesięcznego pobytu tam Juliusza Słowackiego (1837), także do dużo wcześniejszej wizyty tam Księcia Krzysztofa Mikołaja Radziwiłła (1582-84), również do lat drugiej wojny światowej, gdy to Liban gościł moc polskich uchodźców, np. słynną „Ordonkę” – żonę Michała Tyszkiewicza, radcy naszego poselstwa w Bejrucie, (później redaktora w Rozgłośni Polskiej RWE w Monachum), następnie: Leona Czosnowskiego, pierwszego radcę naszego poselstwa, – Irenę Komarnicką szefą działu konsularnego tegoż poselstwa... itd. itd. Minister pełnomocny Zygmunt Zawadowski, przedstawiciel w Bejrucie Rządu RP w Londynie 1.08.1944 jako pierwszy z zagranicznych dyplomatów uznał pełną suwerenność państwa libańskiego!!... Zawadowski miał tam zapewne i dzięki temu „mocną pozycję” (Liban do r. 1955 uznawał legalny Rząd RP w Londynie!!). – Następnie Zawadowski, człowiek wybitny, wyjechał do Anglii. Był tam od sierpnia 1976 Ministrem Spraw Zagranicznych RP w rządzie Kazimierza Sabbata.. (Zawadowski zmarł 1.09.1978)... Odnoszę wreszcie, że od marca br. Polska Akcja Humanitarna otacza opieką kilkuset uchodźców z Syrii, którzy znaleźli schronienie w Libanie !!! Brawo !!! PAH idzie po drodze najlepszych polskich tradycji !! □

KRZYŻÓWKA Z PRZESTROGĄ

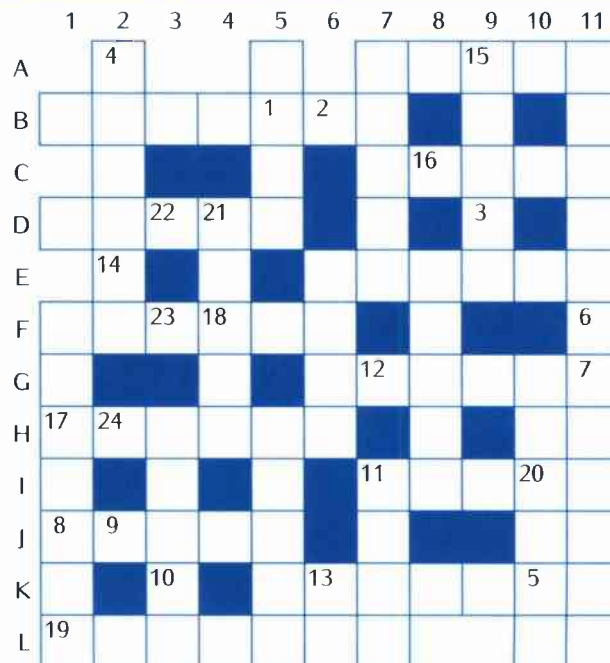
PROPONUJE: M.D.

Poziomo: A-7. Główne miasto Peloponezu przed inwazją dorycką. B-1. Rodzaj modlitwy. C-7. Głębokie, okrągłe naczynie z krawędziami zakończonymi w kierunku pionowym. D-1. Część toru kolejowego. E-6. Piotr ... (1536 – 1612), polski jezuita, teolog, pisarz i kaznodzieja. F-1. Pakunek wysyłany za pośrednictwem poczty. G-6. Gatunek stódkowodnej ryby z rodziny karpiowatych. H-1. Uznanie, cześć. I-7. Rodzaj roślin z rodziny astrowatych (oman). J-1. Nacja. K-5. Pierwsza, jeden z sakramentów. L-1. Meksykański sukulenta.

Pionowo: 1-F. Rodzaj lalki teatralnej nakładanej na dłoń jak rękawiczka i poruszanej palcami aktora-animatora. 2-A. Na przykład „5”. 3-H. Miasto w Bułgarii pod którym w 1444 roku zginął Władysław III – król polski. 4-D. Miano. 5-A. ... Europejska. 5-H. Mały statek na „wiosłowy napęd”. 6-E. Duży, przestronny pokój. 7-A. Wiszące łóżko na dawnych żaglowcach. 7-I. Imię żeńskie (jak piosenkarka z Kamerunu tworząca we Francji). 8-E. Pierwiastek chemiczny o symbolu As (jak imię dżentelmena – włamywacza). 9-A. Generator promieniowania, wykorzystujący zjawisko emisji wymuszonej. 10-G. Jeden z dwóch mężczyzn z przypowieści Jezusa opisaney w Łk 18,9-14. 11-A. „Scalacz” metali. □

Literę z pól ponumerowanych od 1 do 24 utworzyć rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Rozwiązanie krzyżówki z numeru 24/2012 GK: Co NAM BÓG DA W DARZE

Pionowo: 3- toki, 5- frater, 6- zryw, 7- siano, 9- Godot, 11- karnawał, 13- poker, 14- statek, 17- Józef, 20- desień, 21- oskoma, 22- robot, 25- passa, 28- syrop, 30- ster, 32- znicz, 33- korale, 34- wole, 35- klif, 36- cokół, 37- piekło, 38- pech, 39- opał, **Pionowo:** 1- urwisko, 2- stangret, 3- trzoda, 4- krypta, 8- Konrad, 10- owies, 12- aksamit, 13- packa, 15- teza, 16- keks, 18- zęby, 19- foton, 23- osiwo, 24- orzech, 25- profil, 26- siatka, 27- asesor, 29- piłka, 30- szkło, 31- ekipa. □

Rocznica urodzin św. Faustyny w La Ferté Imbault

Tak mniej więcej wyglądało - na fotografiach - świętowanie 107 urodzin św. Faustyny w Domu Miłosierdzia Bożego w la Ferté Imbault.

25 sierpnia jest też dniem narodzin nowego Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego, a skoro Pan Jezus powiedział „... błogosławić będę szczególnie okolicę tej, gdzie klasztor ten będzie. Z miłości dla was oddam wszelkie kary, które sprawiedliwość Ojca mego słusnie wymierza. Córkę moją, schyliłem serce moje do prośb twoich...” (Dz.570), na świętowanie urodzin „sekretnicy” Bożego Miłosierdzia przybyło wielu naszych bardzo bliskich i dalszych sąsiadów z la Ferté Imbault, z Salbris, Romorantin, Orleanu i z Paryża, by oddawać Panu chwałę i czerpać ze źródeł Bożego

Miłosierdzia obficie, rozlewającego się w tych dniach szczególnie w Sakramencie Pojednania.

Pragniemy wszystkich bardzo serdecznie zaprosić na comiesięczne spotkania Czciocieli Bożego Miłosierdzia w każdą ostatnią sobotę i niedzielę miesiąca. Najbliższe spotkanie 29-30 września - obchodzimy imieniny bł. ks. Michała Sopoćki. Zapraszamy również do uczestnictwa w rekolekcjach i dniach skupienia organizowanych w Domu Bożego Miłosierdzia (Maison de la Misericorde Divine - Rotherie, 41300 La Ferté Imbault; tel. 02 36 14 83 38).

Z POLONIJNYCH WSPOMNIENI

Dożynki w Bressols

Katarzyna Ślęzak

W niedzielę 2 września nad brzegiem Tarn w bressolskim parku odbyły się już po raz trzeci tradycyjne polskie dożynki. Uroczystość została zorganizowana przez stowarzyszenie francusko-polskie w departamencie Tarn-et-Garonne „Polonia 82” oraz przez duszpasterza Polskiej Misji Katolickiej we Francji, posługującego w diecezji Montauban księdza Sławomira Brzeskiego.

Nasze uroczystości tradycyjnie rozpoczęły się Mszą św., pod przewodnictwem biskupa Montauban mgr Bernarda Ginoux, koncelebrowaną wspólnie z wicerektorem Polskiej Misji Katolickiej we Francji ks. prał. Krystianem Gawronem, ks. Sławomirem Brzeskim, ks. Raymondem Fauré oraz wikariuszem parafii Bressols.

Ks. Biskup wygłosił też kazanie, które poprzedził powitaniem: „En commençant cette messe j'ai eu l'occasion de vous saluer les uns et les autres et vous, particulièrement, Mgr le vice-recteur de la Mission Polonaise. Je renouvelle mes amicales salutations à ceux qui seraient arrivés depuis et ma joie de partager ce moment.”. Kończąc zaś mówił: „Aujourd'hui, dans notre monde, nous sommes sollicités par toutes sortes de tentations présentées comme un bien alors que ce sont des chemins qui nous détournent de la fidélité au Christ. La foi conduit à des choix de vie, des choix éthiques, une morale: parce que je suis enfant de Dieu baptisé dans le Christ j'ai à choisir chaque jour de lui être fidèle. Cette fidélité se construit dans la prière, dans la lecture de la Parole de Dieu, dans la participation à la messe et au sacrement de

la confession. Je remercie le P. Sławek de sa mission auprès de vous: appelez-le, rencontrez-le: il est là pour votre service, pour que vous puissiez ici, loin de votre pays, garder confiance et fidélité dans le Christ durant votre passage. Cette pureté du cœur nous la demandons à la Vierge Marie celle que la Pologne vénère à Jasna Góra, ND de Czestochowa. Elle était fêtée dimanche dernier, le 26 août, elle est notre soutien et notre lumière.”.

Pokrzepieni słowem Bożym, rozpoczęliśmy część artystyczną spotkania. Naszą imprezę uświetnił swoim występem zespół taneczno-wokalny „To i hola”. W przerwie odbył się konkurs na najpiękniejszy wieniec dożynkowy, który wygrała ekipa z Lizac.

Podczas naszych dożynek mogliśmy posmakować również polskiego bigosu oraz kiełbasek z grilla, a merostwo w Bressols zafundowało nam poczęstunek.

Nasze „dożynki 2012” zakończyliśmy przy dźwiękach skocznej muzyki oraz tanecznym krokiem, i teraz z niecierpliwością czekamy na kolejne. □

zdjęcia: S. Wojciechowski

Jubileusz Kapłaństwa

15 września 2012 roku 45. rocznicę święceń kapłańskich obchodził:

KS. WŁADYSŁAW ZAJĄC

Z tej szczególnej okazji Rektor PMK we Francji ks. inf. Stanisław Jeż oraz Redakcja „Głosu Katolickiego” składają Czcigodnemu Jubilatowi życzenia obfitych łask Bożych i wszelkiej pomyślności.

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

Mme Ziółkowska Czesława – AUBY –	20 €
Mme et Mr Marie et Francoise Dubois – AUBY –	20 €
Kowalka Jan –	40 €
Mme et Mr T. E. Kubiakowie – AUBY –	20 €
Mme Bronistawa Wróbel – FLERS EN ESCREBIEUX –	20 €
Mr Kulas Seweryn – AUBY –	50 €
Mr Maryniak Andre – EVIN MALMAISON –	30 €
Mme Hélène Dutkiewicz – EVIN MALMAISON –	20 €
Mme Skrobala Julie – DOORGES –	50 €
Mme Borowczak Anna – DOORGES –	20 €
Mr Emmanuel Miquet – LEFOREST –	50 €
Mr Roszyk Jean –	30 €
Mme Wielgosz Irena – ASTURIES –	10 €
Solarczyk Stephena – ROOST WARENDIN –	10 €
Mme Lazarewicz Therese – EVIN MALMAISON –	50 €
Mme Jankowski Cecile – EVIN MALMAISON –	10 €
Mme et Mr Therese et Francois Perzewski EVIN MALMAISON –	50 €
Mme Denis Paulette – LEFOREST –	70 €
Par. BAGNOLET – ks. Józef Wąchata SChr –	300 €
Par. DIJON – ks. Ryszard Fyda SChr –	205 €
Ks. Antoni Biel –	500 €
Mme Limoncic Zofia – Auby –	30 €
Par. TROYES, SENS, AUXERRE –	
ks. Wiesław Gronowicz –	350 €

Par. NOYELLES/LENS – ks. Osiński Józef OMI –	750 €
Bractwo Żywego Różańca –	50 €
Towarzystwo Polek –	50 €
MLE Nienalowska Elżbieta –	100 €
Mme Kamionka Anna –	50 €
PARAFIA COUERON – ks. Edouard Kawalec –	200 €
Mme Suzanne KRAWEZYK –	50 €
Par. LE CREUSOT – ks. Początek Zdzisław SChr –	145 €
Mr GLAB Marian –	50 €
Mr Rocher Jean Michel –	160 €
PARAFIA ORLEANS – ks. Stanisław Kata –	510 €

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise
263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

GŁOS KATOLICKI

PRZYJACIELE

Mme KOBYLAŃSKI Krystyna –	70 €
Mme KUBIAK Jadwiga (na pół roku) –	35 €
Mr SOCHACZEWSKI Tadeusz –	80 €

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK
Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”,
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

ZAPRASZAMY DO UDZIAŁU W KONKURSIE

Ocalmy od zapomnienia

Fundacja „Semper Polonia” ogłasza VIII edycję konkursu „Ocalmy od zapomnienia”. Na Wasze prace czekamy do 15 listopada 2012 r. W tym roku chcemy Was zachęcić do opisanie relacji swoich rodzin i bliskich z innymi narodami i grupami etnicznymi obecnymi w ich najbliższym otoczeniu. Poprzez konkurs chcielibyśmy się dowiedzieć, jaka jest historia tych

relacji, jak wpłynęły one na polską mniejszość, czy były długotrwałe w postaci przyjaźni, miłości, małżeństw, czy raczej incydentalne. Do konkursu dopuszczone zostaną także prace dokumentujące losy wybitnych Polaków – działaczy polonijnych, artystów, sportowców itp.

W poprzednich edycjach otrzymaliśmy blisko 250 prac. Najlepsze z nich prezentu-

jemy na tej stronie. Dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wybrane prace uczestników z 2005 i 2006 r. zostały opublikowane w dwóch tomach wydawnictwa pt. „Śladami naszego dziedzictwa”.

Prosimy o zapoznanie się z regulaminem konkursu i zapraszamy do uczestnictwa. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody.

Informacji o konkursie udziela Piotr Kołodziej.

e-mail: pkolodziej@semperpolonia.pl

Tel. +48 22 505 66 77

www.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl
tel. (00 48) 22 654 70 70

POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU

Georges-Michel Dyba

5 września 2009 r. w Kielcach Busku-Zdroju zaginął 7-letni Georges-Michel Dyba. Miał 140 cm wzrostu i brązowe oczy. Znaki szczególne: niewielka blizna, ok. 1 cm nad lewym okiem. Chłopiec prawdopodobnie przebywa z ojcem. Szuka go matka, która nie ma o nim żadnej wiadomości.

Ktokolwiek widział **Georges-Michela Dybę** lub ma informacje o jego losie proszony jest o kontakt z ITAKĄ – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych pod całodobowym numerem: **+48 22 654 70 70**. Można napisać w tej sprawie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Gwarantujemy dyskrecję. Zdjęcie **Georges-Michela Dyby** oraz innych zaginionych: www.zaginieni.pl

www.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl
tel. (00 48) 22 654 70 70

POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU

Olgierd Klauze

25 stycznia 1998 r. w Gdańsku zaginął Olgierd Klauze. Zaginiony ma 44 lata, 175 cm wzrostu i szare oczy. Istnieje prawdopodobieństwo, że zaginiony mógł przebywać we Francji, w Paryżu. Znaki szczególne: blizna pod brodą.

Ktokolwiek widział **Olgierda Klauze** lub ma informacje o jego losie proszony jest o kontakt z ITAKĄ – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych pod całodobowym numerem: **+48 22 654 70 70**. Można napisać w tej sprawie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Gwarantujemy dyskrecję. Zdjęcie **Olgierda Klauze** oraz innych zaginionych: www.zaginieni.pl

Commémoration de l'accident du car polonais

Nous nous souvenons encore du terrible accident du car polonais, dans la descente de Laffrey, sur la commune de Notre Dame de Mésage.

C'était le 22 juillet 2007, au terme d'une descente sur les freins, l'autocar avait défoncé le parapet, avant de plonger en contrebas et de s'embraser, coûtant la vie à 26 polonais, des pèlerins qui revenaient du sanctuaire marial de Notre Dame de la Salette.

Le 5ème anniversaire de cette catastrophe, a été commémoré récemment en présence du vice-consul de Lyon Dariusz Dobrowolski, Tonino Toia, maire de Notre Dame de Mésange, des représentants des parlementaires, du conseil général, d'Alfred Kaluzinski, représentant la Fédération la Polonia de France, des représentants de l'Amicale Franco-Polonaise de Grenoble, d'Irène Hirczak, présidente de l'association Côte de Laffrey.

Des gerbes ont été déposées avant d'observer une minute de silence. □

Alfred Kaluzinski

Paryski Klub Gazety Polskiej - zaprasza na:

- SPOTKANIE z dziennikarzem Gazety Polskiej - red. **Ryszardem Kapuścińskim** - prezesem Klubów GP (których struktury - w Polsce i na świecie budował od 2006 r.; jest ich ok. 300), organizatorem setek przedsięwzięć patriotycznych, pomysłodawcą i organizatorem znanego wyjazdu na Węgry, w którym uczestniczyło ok. 10 000 Polaków;

- KONCERT Pawła Piekarczyka - redaktora GP ds. kontaktów z Czytelnikami, - autora i wykonawcy tekstów opisujących rzeczywistość polską od lat 1990 (refleksje o tym: „cośmy zrobili

z tą wolnością”, „jak ją zagospodarowujemy”), etc. Przedstawi on piosenki z płyt: „Śpiewnik Oszotoma”, „Portret III RP – trumienny, póki co antycypowany”, „Drugi obieg w Kondominium”, (płyty dostępne będą po koncercie).

Spotkanie odbędzie się w sobotę 22 września o g. 17 w paryskim Domu SPK, 4 piętro, 20, rue Legendre, metro Villiers, Rome. Na zakończenie spotkania przewidziana jest kawa, lampka wina i wspólny bufet (będziemy wdzięczni za przyniesienie ciast, napojów, itp.; dziękujemy także za złożenie dowolnej skłádki na koszty organizacyjne - wynajęcie sali, opłacenie przyjazdu gości). □

Spotkanie z Ewą Stankiewicz

Na zaproszenie Stowarzyszenia Obronców Krzyża z Paryża, do stolicy Francji przyjedzie z wizytą w dniach 20 - 21 października br., wybitna polska reżyser, scenarzystka filmowa, dziennikarka Ewa Stankiewicz.

Ukończyła reżyserię w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej w Łodzi oraz polonistykę na Uniwersytecie Wrocławskim. W czasie studiów pracowała jako stewardesa w liniach lotniczych Delta Air Lines. Autorka nagrodzonych reportaży telewizyjnych i radiowych. Film „Dotknij mnie”, wyreżyserowany wraz z Anną Jadowską i zrealizowany na podstawie napisanego wspólnie scenariusza, uzyskał w 2003 r. nagrodę główną w Konkursie Polskiego Filmu Niezależnego na 28. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. W 2008 r. za film „Trzech kumpli”, zrealizowany wraz z Anną Ferens, Ewa Stankiewicz otrzymała m.in. Nagrodę Główną Wolności Słowa Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Założycielka i prezes Fundacji „Dobrze że jesteś”, pomagającej osobom ciężko chorym i umierającym, oraz prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010. Publikuje m.in. w Rzeczypospolitej i Gazecie Polskiej Codziennej. Wielka patriotka, zaangażowana bez reszty w wyjaśnienie katastrofy smoleńskiej i innych dramatycznych wydarzeń z najnowszej historii Polski; za swoją gorliwość i poświęcenie dla Ojczyzny została pozbawiona pracy; organizatorka manifestacji w obronie TV TRWAM. Dokładny adres i godzinę spotkania podamy w najbliższym czasie. □

Stowarzyszenie
Obronców Krzyża w Paryżu
wraz z członkami innych
stowarzyszeń

zapraszają na manifestację

nawiązującą do naszego
niezadowolenia z sytuacji
w Polsce.

między innymi: brak miejsca dla telewizji Trwam na
multiplexie, szkolnictwo, emerytury, katastrofa
smoleńska, rosnące alby zadłużenie państwa, służba
zdrowotna i inne.

Manifestacja odbędzie się w tym samym czasie co marsz
krajowy w Warszawie dnia 29.09.2012 (sobota godzina 16⁰⁰)
wymarsz przed kościoła Wniebowzięcia NMP na Concorde
w kierunku ambasady RP

ORGANIZUJMY SIĘ OJCZYŻNA
NAS DOTRZEBUJE !!!

Paweł Bednarczyk
 Tel. 06.50.85.01.61
 e-mail: bednar84@gmail.com
 www.republika.pl/pomoc_komputery

- NAPRAWA, PROGRAMOWANIE
- USUWANIE WIRUSÓW
- ODZYSKIWANIE DANYCH
- KONSERWACJA KOMPUTERA
- SKŁADANIE KOMPUTERÓW NA ZAMÓWIENIE
- PROJEKTY WIZYTÓWEK, ULOTEK
- ITP.

Katolicka Szkoła Polska
Mater Polonia w Kremlin Białym
 przyjmuje zapisy dzieci na rok szkolny
2012/2013.
 Zajęcia w środy lub soboty. Informacje i kontakt:
 01.47.26.86.30, 06.99.91.80.28;
 e-mail: materpolonia@voila.fr

Szkoła Polska im. A. Mickiewicza
 przy 11-15, rue Lamandé (Paryż XVII)
 prowadzi zapisy uczniów na rok szkolny
 2012/13
 do klasy I szkoły podstawowej.
 Szczegółowe informacje na stronie internetowej: www.szko-laparyz.polemb.net lub w sekretariacie - tel. 01 42 28 63 82.
Serdecznie zapraszamy
 w pierwszej kolejności 7-latkę (rocznik 2005).

La Crypte „Polska” - Paris 1, Place Maurice Barres
 Odnowiona i pięknie urządzona krypta przylegająca do kościoła Wniebowzięcia NMP, w której połączono dawny styl ze współczesnym wyposażeniem stała się miejscem spotkań. Zapraszamy do urządzania w jej murach uroczystości rodzinnych: ślubów, chrztów lub przyjacielskich i zawodowych spotkań. Sala może przyjąć do 60 osób.

Wynajęcie Krypty: 3 godziny - 350 €; 6 godz. - 450 €. Kuchnia (wyposażona) liczona jest osobno - do uzgodnienia.

Rezerwacje: T.: +33 (0)1 55 35 32 26; T. fax.: +33 (0)1 42 96 19 89.

GŁOS KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10 słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkcat@club-internet.fr

PODRÓŻE DO POLSKI

Izabell - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI POŁUDNIOWEJ.
 TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!

Luxsus - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW. TEL. 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

Zaprasza na weekendy i wakacje

Polski ośrodek wakacyjny
 położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

Niskie ceny, zniżki dla młodzieży, dzieci do lat 3 za darmo!

Rezerwacja:
 Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
 Tel. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55
contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

AL-ANON ALATEEN

Grupy rodzinne Al-Anon
 Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20
 (w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu - metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o godz. 20

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 13 56 63 68

NOWOŚĆ: Roczne Studium retoryki

We współczesnym życiu społecznym fundamentalną rolę odgrywa skuteczna komunikacja. Zarówno instytucje, jak i środowiska prywatne potrzebują ludzi, którzy na bazie odpowiednio przygotowanych wypowiedzi potrafią być przekonujący. Dotyczy to zarówno obszarów zawodowych, ale i towarzyskich. Każdy człowiek mający na względzie własny rozwój chce pięknie, jasno wypowiadać swoje myśli i przekazywać je innym. Narzędziem służącym nabywaniu tych umiejętności jest retoryka.

W ramach Studium realizowane będą następujące zagadnienia: wprowadzenie do retoryki, kultura języka, kultura żywego słowa, kompozycja i stylistyka wypowiedzi ustnych i pisemnych, sztuka argumentacji, sztuka wystąpień publicznych, retoryka przekazów audiowizualnych, sztuka inwencji, dyskusji i metody pracy twórczej.

Wykładowcami Studium są specjaliści w zakresie retoryki stosowanej, dla których nie są obce współczesne metody prowadzenia dyskursu publicznego. Kształcenie w Studium retoryki przewidziane jest na 9 zjazdów (16 godz. lekcyjnych każdy) od października 2012 do czerwca 2013. Zajęcia będą odbywać się raz w miesiącu od wtorku do piątku w godz. 19.30-22. oraz w soboty w godz. 9.30-13. w Seminarium Polskim w Issy-les-Moulineaux. Wymagane wykształcenie średnie. **Inf. w sekretariacie Studium** wt.-czw. 9.-12.30 i 16.-19.; tel. 01 42 60 66 58.

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD**PARYŻ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.****WYJAZDY DO POLSKI 7 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:**
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.**Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski****LE CINQUIÈME
CRAYON**Projektowanie graficzne
www.CinquiemeCrayon.eu

Zadbamy o profesjonalny wizerunek Twojej firmy!

Strony www, środki komunikacji, druk wielkoformatowy...

**W TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
INFORMACJE PRAWNE****S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego,
ekspert sądowy**

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

Tel. 06 17 98 60 20, tel/fax 01 43 06 00 70, bocianowski@sfr.fr

Sprawy administracyjne, małżeńskie, emerytalne,
spadkowe i notarialne we Francji i w Polsce**Poradnia Psychologiczna**przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.**École Privée NAZARETH****Szkoła Języka Francuskiego**

21 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris
przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia
Zajęcia wieczorne i sobotnie - 20, rue Legendre, Paris 17**status studenta**

Zapisy na II semestr 2011/2012 w styczniu i lutym 2012 r.!

☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX
enseignement individuel ou en groupe, traductions.Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

www.nazarethfamille.fr

Sprawy Urzędowe**Sobczyk Anna**

- CAF, RSA, CMU
- Pôle Emploi, Chômage
- Telefon, Internet, Bank
- Tłumaczenia na żywo (lekarz, poród, adwokat, policja itp.)
- CV, listy motywacyjne, podania

Tel. 06.66.42.64.08

e-mail: sobczykanna@yahoo.pl

(poniedziałek - sobota
od 10:00 do 19:00)

SIRET: 524 219 854 000 14

Informuję, że nie zajmuję się poszukiwaniem pracy i mieszkań

**PRZEPROWADZKI WE FRANCJI
PRZEWÓZ PACZEK, MEBLI TOWARÓW DO POLSKI**

- wynajem auta osobowego z szoferem

- dowóz na lotnisko (ceny do uzgodnienia)

TE-MAR

e-mail: temar1978@gmail.com; 06 68 03 50 45

TRANSPORT. Paryż → Warszawa → Białystok!

- PRZEPROWADZKI, - PACZKI, - CZĘŚCI SAMOCHODOWE, - ŻYWNÓŚĆ, - LAWETA.

06.27.58.68.36; (0048)790.237.831; E-mail: mariuszynecki@yahoo.pl

WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT. 120€ - 60€!**T. 06.20.03.34.85****BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)

tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**Dr Danuta Baranowicz-Schouker****chirurgien-dentiste**

33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

Pour votre
publicité dans

contactez :

35, av. St-Germain des Noyers 77400 ST-THIBAUT DES VIGNES Tél. 01 60 07 43 43 Fax. 01 60 07 05 06 - www.edirel.fr

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 32 (2468): 16.09.2012

Commission paritaire N°: 0515 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż - Rector MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół, s. Natanaela Modzelewska.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 5.9.2012

Inf. o prenumeracie na str. 3

PONIEDZIAŁEK 17 WRZEŚNIA

7¹⁵ – Informacje 7³⁵ – Polski pkt. widzenia 7⁵⁵ – Św. na każdy dzień 8⁰⁰ – Octava dies 8³⁵ – Wieś to też Polska 9⁵⁰ – Felieton 10⁰⁰ – Rozmowy niedok. 11¹⁰ – Św. na każdy dzień 11¹⁵ – Jak my to widzimy 11⁴⁵ – By odnowić oblicze ziemi 12⁴⁵ – Św. na każdy dzień 12⁵⁰ – Koncert życzeń 14⁰⁵ – Św. na każdy dzień 15⁴⁵ – Tak mówi Amen 15⁵⁵ – Św. na każdy dzień 16¹⁰ – Savoir vivre 16³⁰ – Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ – Reportaż(2) 17⁴⁵ – Informacje 18⁰⁰ – Spotkanie Rodziny RM 21⁰⁰ – Apel Jasnogórski 21⁴⁰ – Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ – Świat w obrazach 22¹⁰ – Reportaż 22⁴⁰ – Św. na każdy dzień

WTOREK 18 WRZEŚNIA

7¹⁵ – Informacje 7³⁵ – Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ – Reportaż 8³⁰ – Św. na każdy dzień 8³⁵ – Muzyczne drogowskazy 9²⁵ – Savoir vivre 9⁴⁵ – Św. na każdy dzień(4) 15⁰⁰ – Z wędką nad wodę 15⁴⁵ – Tak mówi Amen 15⁵⁵ – Św. na każdy dzień 16¹⁰ – Aktualności WSKSiM 16¹⁵ – Kalejdoskop młodych 16⁴⁵ – Św. na każdy dzień 17⁰⁰ – Drogowskazy zdrowia 17²⁵ – Św. na każdy dzień 17³⁰ – Reportaż 18⁰⁰ – Anioł Pański 18¹⁵ – Rozmowy niedok. 19²⁵ – Św. na każdy dzień 19³⁰ – Dla dzieci 20²⁰ – Różaniec 20⁵⁰ – Felieton 21⁰⁰ – Apel Jasnogórski 21⁴⁰ – Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ – Świat w obrazach 22¹⁰ – Reportaż 22⁴⁰ – Św. na każdy dzień

ŚRODA 19 WRZEŚNIA

7¹⁵ – Informacje 7³⁵ – Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ – Dla dzieci 8²⁰ – Felieton 8³⁰ – Św. na każdy dzień 8³⁵ – Drogowskazy zdrowia 10²⁰ – Św. na każdy dzień(2) 10³⁰ – Audiencja generalna 14²⁵ – Św. na każdy dzień 15⁴⁵ – Tak mówi Amen 15⁵⁵ – Św.

na każdy dzień 16¹⁰ – Na zdrowie 16³⁰ – Pasjonaci 16⁵⁵ – Św. na każdy dzień 17⁰⁰ – Po str. prawdy 18⁰⁰ – Anioł Pański 18¹⁵ – Rozmowy niedok. 19²⁵ – Św. na każdy dzień 19³⁰ – Dla dzieci 20²⁰ – Różaniec 20⁵⁰ – Felieton 21⁰⁰ – Apel Jasnogórski 21²⁰ – Informacje 21⁴⁰ – Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ – Świat w obrazach 22¹⁰ – Reportaż 22⁴⁰ – Św. na każdy dzień

CZWARTEK 20 WRZEŚNIA

7¹⁵ – Informacje 7³⁵ – Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ – Dla dzieci 8³⁰ – Św. na każdy dzień 8³⁵ – Na zdrowie 9⁰⁰ – Pasjonaci 9⁴⁵ – Św. na każdy dzień 9⁵⁰ – Felieton 11¹⁰ – Św. na każdy dzień 11¹⁵ – Po str. prawdy 13²⁵ – Św. na każdy dzień(2) 15⁴⁵ – Tak mówi Amen 15⁵⁵ – Św. na każdy dzień 16¹⁰ – Z wędką nad wodę 16⁵⁵ – Św. na każdy dzień 17⁰⁰ – Na tropie 17³⁰ – Reportaż 17⁵⁵ – Św. na każdy dzień 18⁰⁰ – Anioł Pański 18¹⁵ – Rozmowy niedok. 19²⁵ – Św. na każdy dzień 19³⁰ – Dla dzieci 20²⁰ – Różaniec 20⁵⁰ – Felieton 21⁰⁰ – Apel Jasnogórski 21²⁰ – Informacje 21⁴⁰ – Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ – Świat w obrazach 22⁴⁰ – Św. na każdy dzień

PIĄTEK 21 WRZEŚNIA

7¹⁵ – Informacje 7³⁵ – Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ – Dla dzieci 8³⁰ – Św. na każdy dzień 8³⁵ – Z wędką nad wodę 9²⁰ – Św. na każdy dzień 9²⁵ – Na tropie 9⁵⁰ – Felieton 11¹⁰ – Św. na każdy dzień 11¹⁵ – Wyptył na głębie 14²⁰ – Św. na każdy dzień 15⁴⁵ – Tak mówi Amen 15⁵⁵ – Św. na każdy dzień 16¹⁰ – Porady medyczne 17⁰⁰ – Jazda próbna 17³⁰ – Reportaż 17⁵⁵ – Św. na każdy dzień 18⁰⁰ – Anioł Pański 18⁵⁵ – Św. na każdy dzień 19⁰⁰ – W Namiocie Słowa 19²⁵ – Św. na każdy dzień 19³⁰ – Dla dzieci 20²⁰ – Różaniec 20⁵⁰ – Felieton

21⁰⁰ – Apel Jasnogórski 21²⁰ – Informacje 21⁴⁰ – Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ – Świat w obrazach 22¹⁰ – Wykład 22⁴⁰ – Św. na każdy dzień

SOBOTA 22 WRZEŚNIA

7¹⁵ – Informacje 7³⁵ – Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ – Dla dzieci 8³⁰ – Św. na każdy dzień 8³⁵ – Porady medyczne 9⁰⁵ – Św. na każdy dzień 9³⁵ – Felieton 9⁴⁵ – Św. na każdy dzień(2) 11³⁵ – Jazda próbna 12⁰⁰ – W Namiocie Słowa 13¹⁰ – Św. na każdy dzień(3) 14⁵⁰ – 7 sakrament 15²⁰ – Tak mówi Amen 15³⁰ – Koncert życzeń 16¹⁰ – Muzyczne drogowskazy 17²⁵ – Św. na każdy dzień 17³⁰ – Reportaż 18⁰⁰ – Anioł Pański 18¹⁵ – Rozmowy niedok. 19²⁵ – Św. na każdy dzień 19³⁰ – Dla dzieci 20²⁰ – Różaniec 20⁵⁰ – Zacerpnij ze źródła 21⁰⁰ – Apel Jasnogórski 21²⁰ – Informacje 21⁴⁰ – Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ – Świat w obrazach 22¹⁰ – Reportaż 22⁴⁰ – Św. na każdy dzień

NIEDZIELA 23 WRZEŚNIA

7¹⁵ – Informacje 7³⁵ – Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ – Spotkanie M. Buczek 8³⁰ – Św. na każdy dzień 8³⁵ – Koncert życzeń 9⁰⁵ – Św. na każdy dzień 9¹⁵ – Przegląd Niedzieli 9²⁰ – Zacerpnij ze źródła 9³⁰ – Msza św. 10³⁰ – 7 sakrament 11⁰⁰ – Dla dzieci 11⁵⁵ – Św. na każdy dzień 12⁰⁰ – Anioł Pański 12³⁰ – Wieś to też Polska 13³⁵ – By odnowić oblicze ziemi 15⁴⁵ – Tak mówi Amen 15⁵⁵ – Św. na każdy dzień 16¹⁰ – Koncert życzeń 17³⁰ – Reportaż 18⁰⁰ – Anioł Pański 18¹⁵ – Rozmowy niedok. 19²⁵ – Św. na każdy dzień 19³⁰ – Dla dzieci 20²⁰ – Różaniec 20⁵⁰ – Felieton 21⁰⁰ – Apel Jasnogórski 21²⁰ – Informacje 21⁴⁰ – Octava Dies 22¹⁰ – Jak my to widzimy 22⁴⁰ – Św. na każdy dzień. □

KOŚCIÓŁ NASZYM DOMEM L'ÉGLISE NOTRE DEMEURE

POLSKIE ZJEDNOCZENIE KATOLICKIE WE FRANCJI

ZAPRASZA DO FÁTIMY

(OD 8 DO 15 PAŹDZIERNIKA 2012 ROKU)

**2 OKAZJI 95. ROCZNICY OBJAWIEŃ MATKI BOSKIEJ
I 50. ROCZNICY OTWARCIA SOBORU WATYKAŃSKIEGO II**

Odlot z Roissy Charles De Gaulle II

CENA DLA PARYŻ: 925€

Cena zawiera:

- les frais de vols et taxes aéroports.
- le séjour en pension complète à l'Hotel de la CASA DOMINICANAS.
- les excursions à Fátima.
- l'assurance annulation/rapatriement.
- Séjour en chambre double.
- acompte à verser lors de l'inscription: 500€

SIÈGE SOCIAL DU P.Z.K.:

MISSION CATHOLIQUE POLONAISE
19, rue de Saint Claude
62440 HARNES

☎ 0321780370
0512185192

Obchody Kościuszkowskie

Coroczne obchody Kościuszkowskie rozpoczną się w tym roku 29 września o godz. 15. złożeniem kwiatów pod pomnikiem Naczelnika w Sorques. O godz. 15.45 ks. Józef Bodziony będzie celebrował Mszę św. w kościele parafialnym w Montigny-sur-Loing. Po Mszy św. zapraszamy na spotkanie do sali Long Rocher w Montigny-sur-Loing na konferencję multimedialną „Mit Kościuszką u Pawła Edmunda Strzeleckiego, badacza Australii” z udziałem pani Agaty Kalinowskiej-Bouvy.

Do dyspozycji uczestników będzie autobus. Zbiórka przed Kościołem Polskim, 263bis, rue St. Honoré. Odjazd punktualnie o godz. 13.00. Bilety w cenie 10 euro do nabycia bezpośrednio w autobusie. □

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS - www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

PROGRAM TV

17 - 23 września 2012

PONIEDZIAŁEK 17 WRZEŚNIA

6¹⁰ Złota Dziesiątka Przystanku Woodstock 7⁰⁵ Stłoneczna róg Unijnej - magazyn 7²⁵ Karino - serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Tygodnik.pl - magazyn 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Marzenia do spełnienia - serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia - serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo - serial 13⁴⁵ Salon Polonii - magazyn 14²⁵ 17 września - reportaż 15⁰⁰ Jak to działa - program popularnonaukowy 15³⁵ Złotopolscy - telenowela 16¹⁰ Naszaarmia.pl - magazyn 16³⁵ Euro-wiadomości 16⁵⁰ Marzenia do spełnienia - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Stłoneczna róg Unijnej - magazyn 18¹⁰ Dzika Polska - serial 18⁴⁰ Skarby nieodkryte - teleturniej 19¹⁵ Barwy szczęścia - serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Londyńczycy - serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Tygodnik Gospodarczy - magazyn 23²⁰ Tomasz Lis na żywo 0²⁰ Naszaarmia.pl - magazyn 0⁴⁵ Marzenia do spełnienia - serial 1¹⁵ Karino - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 18 WRZEŚNIA

6⁰⁵ Anna German - recital 6⁵⁵ Słownik polsko@polski 7²⁵ Plecak pełen przygód - serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Marzenia do spełnienia - serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia - serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ 1920 Wojna i miłość - serial 13⁴⁵ Laskowik Malicki - widowisko 14⁴⁰ Tomasz Lis na żywo 15⁴⁵ Złotopolscy - telenowela 16¹⁵ Tygodnik Gospodarczy - magazyn 16⁵⁰ Marzenia do spełnienia - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ KFPP Opole 2012 18⁵⁵ Informacje kulturalne 19¹⁵ Barwy szczęścia - serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁵⁰ Ojciec Mateusz - serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Czestaw Niemen w Operze Leśnej w Sopocie 23⁴⁵ Na pierwszym planie - program publicystyczny 0²⁵ Flesz historii - reportaż 0⁴⁵ Marzenia do spełnienia - serial 1¹⁵ Plecak pełen przygód - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 19 WRZEŚNIA

6⁰⁵ Kultura głupcze - magazyn 6⁴⁵ Notacje - dokument 7⁰⁵ Wilnoteka - magazyn

7²⁵ Znak Orata - serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Rajske klimaty - serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia - serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy - serial 13⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki - widowisko 14⁵⁰ Na pierwszym planie - program public. 15³⁵ Złotopolscy - telenowela 16⁰⁵ Kultura głupcze - magazyn 16⁵⁰ Rajske klimaty - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Szalom na Szerokiej 2012 18⁵⁵ Wilnoteka - magazyn 19¹⁵ Barwy szczęścia - serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Warto kochać - serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki - widowisko 23⁴⁵ Operacja życie - dokument 0¹⁰ 17 września - reportaż 0⁴⁵ Rajske klimaty - serial 1¹⁵ Znak Orata - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 20 WRZEŚNIA

6⁰⁵ Kocham Kino - magazyn filmowy 6³⁵ Cafe historia 6⁵⁵ Harcerski Festiwal - Kielce 2012 7²⁵ Janka - serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Rajske klimaty - serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia - serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość - serial 13⁴⁵ Czestaw Niemen w Operze Leśnej w Sopocie 14⁴⁵ Operacja życie - dokument 15¹⁵ Szlakiem gwiazd - reportaż 15⁴⁵ Złotopolscy - telenowela 16¹⁰ Kocham Kino - magazyn filmowy 16⁵⁰ Rajske klimaty - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kocham Cię Polsko! 19⁰⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie 19¹⁵ Barwy szczęścia - serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda.pl 20⁵⁵ Oficer - serial 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Pitbull - serial 23⁴⁵ Zejść na ziemię - dokument 0⁴⁵ Rajske klimaty - serial 1¹⁵ Janka - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 21 WRZEŚNIA

6¹⁰ Warto kochać - serial 7⁰⁰ W stronę pojednania - reportaż 7²⁵ Tajemnice Wiklinowej Zatoki - serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Dwie strony medalu - serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia - serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość - serial 13⁴⁵ Wideoteka - magazyn 14²⁵ Zejść na ziemię - dokument 15²⁰ Złotopolscy - telenowela 15⁵⁵ Anna German - recital 16⁵⁰

Dwie strony medalu - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Poziom 2.0 - magazyn 18⁵⁵ Ex libris - magazyn 19¹⁵ Barwy szczęścia - serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Na dobre i na złe - serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Hubal - dramat 1⁰⁵ Dwie strony medalu - serial 1³⁰ Cuda i dziwy - film 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 22 WRZEŚNIA

7⁰⁵ Złotopolscy(5) - telenowela 9²⁵ Polonia 24 9⁵⁵ Pogoda.pl 10¹⁰ Szatan z siódmej klasy - serial 11⁰⁵ Załoga Eko - magazyn 11³⁰ Cztery pancerni i pies - serial 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁵⁵ Ojciec Mateusz - serial 13⁴⁰ Polonia w Komie 14⁰⁰ Na dobre i na złe - serial 15⁰⁰ Złota Dziesiątka Przystanku Woodstock 15⁵⁵ Kulturalni PL - magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ Laskowik Malicki - widowisko 19³⁵ Polonia w Komie 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁴⁵ 1920 Wojna i miłość - serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polonia 24 22²⁰ Pogoda.pl 22³⁰ Iluminacja - film 24⁰⁰ Opole 2010 na bis 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość - serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 23 WRZEŚNIA

6⁰⁰ Marzenia do spełnienia(2) - serial 6⁵⁵ Rajske klimaty(2) - serial 7⁵⁰ Dwie strony medalu - serial 8²⁵ Polonia 24 8⁴⁵ Pogoda.pl 9⁰⁰ Magiczne drzewo - serial 9³⁰ Ziarno 10⁰⁵ Stawka większa niż życie - serial 11⁰⁵ Szlakiem gwiazd - reportaż 11³⁵ Pamiętaj o mnie 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Pod Tatrami - magazyn 13⁰⁰ Msza św. - kościół św. Józefa Ruda Śląska 14²⁰ Benefis Wojciecha Pszoniaka 15¹⁵ Polonia w Komie 15²⁰ Opole 2012 - koncert 15⁵⁰ Dzika Polska - serial 16²⁰ Skarby nieodkryte - teleturniej 16⁵⁰ Salon Polonii - magazyn 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ Wideoteka - magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁴⁵ Ranczo - serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl - magazyn 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Kocham Cię Polsko! 23⁵⁰ Salon Polonii - magazyn 0²⁵ Opole 2012 - koncert 0⁵⁰ M jak miłość - serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Milczenie i słowo drogą ewangelizacji -

Orędzie Benedykta XVI - str. 2

